



## 2023 Şeffaflık Raporu

DRT Bağımsız Denetim ve  
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

29 Eylül 2023



## İçindekiler

Giriş	1
I) Hukuki Yapı ve Ortaklar	1-2
II) Kilit Yöneticiler ve Sorumlu Denetçiler	2-3
III) İçinde Yer Alınan Denetim Ağının Hukuki ve Yapısal Özellikleri	3-4
IV) İlişkili Denetim Kuruluşları ve Diğer İşletmeler ile Bu İlişkilerin Mahiyeti	5
V) Organizasyon Yapısı	6-8
VI) Deloitte Denetim ve Güvence Hizmetleri: Kamu Yararına Hizmet Etme Taahhüdümüz	9-22
VII) İç ve Dış Denetim Kalite İzleme Süreçleri	23-24
VIII) Denetim Hizmeti Verilen Kamu Yararını İlgilendiren Kuruluşlar (KAYİK)	25
IX) Denetçilerin Sürekli Eğitime Yönelik İzlenen Politikalar	26-27
X) Bağımsızlık İlkesine Uyum	28
XI) Gelirin Dağılımı	28
XII) Sorumlu Denetçilerin Ücretlendirilme Esasları	29
XIII) Kalite Kontrol Sistemi	30-47
XIV) Diğer Hususlar	47
EK A	48-55
EK B	56-57
EK C	58

**DRT Bağımsız Denetim ve  
Serbest Muhasebeci Mali  
Müşavirlik A.Ş.**

Maslak No.1 Plaza  
Eski Büyükdere Caddesi Maslak  
Mahallesi No:1 Maslak, Sarıyer  
34485 İstanbul, Türkiye

Tel: +90 (212) 366 60 00  
Faks: +90 (212) 366 60 10  
[www.deloitte.com.tr](http://www.deloitte.com.tr)

Mersis No: 0291001097600016  
Ticari Sicil No : 304099

29 Eylül 2023

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu  
Söğütözü Mahallesi 2177 Sok. No.4

Çankaya-Ankara

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından 26 Aralık 2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 36'ncı maddesi çerçevesinde, DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. tarafından hazırlanan 31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla biten hesap dönemine ilişkin Yıllık Şeffaflık Raporu ekte sunulmuştur.

Saygılarımızla,

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.  
Member of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED**



Ali Çiçekli

Yönetim Kurulu Başkanı

## DRT Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş. Denetim Hizmetleri Lideri Mesajı

31 Mayıs 2023 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin DRT Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.'nin Şeffaflık Raporunu sunmaktan mutluluk duyuyoruz.



Geride bıraktığımız faaliyet döneminde, coğrafyamızdaki ekonomik risklerin yanı sıra çevresel ve sosyal risklerin de etkilediği belirsizliklerin olduğu bir iş ortamını deneyimlememize rağmen Deloitte ailesi olarak, denetim stratejimizin önceliği olan kaliteden ödün vermeden başarılı bir yılı geride bırakmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Kamu yararını ilgilendiren bir hizmet verdiğimiz bilinciyle ve kaliteyi ve etik ilkeleri önceleyen şirket değerlerimizin ışığında, değişen paydaş ihtiyaçlarını karşılamak için insan kaynağına, denetim süreçlerine ve teknolojiye yatırım yapmaya devam ediyoruz.

Son yıllardaki doğal kaynakların azalması ve küresel ısınma gibi çevresel olumsuzluklar daha görünür hale gelmeye başlamıştır. Ayrıca sosyal ve yönetim alanlarındaki gelişme ve düzenlemeler de her geçen gün şirketleri daha çok etkilemektedir. Bunun bir sonucu olarak şirketlerin performanslarını değerlendirmesinde finansal tablolarında açıkladıkları bilgilere ilave olarak sürdürülebilirliğe ilişkin açıklamaların yapılmasına yönelik talep ve ihtiyaç da artmaktadır. Ortaya çıkan bu ihtiyacı karşılamak ve yüksek kalitede denetim ve güvence hizmetlerini verebilmek amacıyla bu alana yönelik yeteneklerimizi geliştirmek hedeflerimizden biri olmuştur. Bu alandaki kaynaklarımızın kalitesi ile çalışanlarımızın derin sektör bilgisi ve deneyimleri göz önüne alındığında bu hedefi gerçekleştirdiğimizi görüyoruz.

Teknolojik dönüşümün hızı hayatın her alanında artmaktadır. Deloitte olarak bu dönüşüme cevap verebilmek için iş süreçlerimize teknolojiyi dâhil etme yönünde bir kararlılık gösteriyoruz. Çalışanlarımızı da bu dönüşüme katkı sağlamaları için teşvik ediyor ve yetiştiriyoruz. Bu kapsamda denetim hizmetinin kalitesini geliştireceğini düşündüğümüz dijital denetim araçlarının olabildiğince etkin kullanılması konusunda önemli adımlar atıyoruz. Küresel Deloitte ağında kullanılan denetim programlarının yanı sıra hata veya hile riskinin tespitini sağlayacak bilgisayar tabanlı uygulamaları da içeren bu araçların, verdiğimiz hizmetlerin kalitesine olan katkıları son derece önemlidir.

Bizim için, yüksek kaliteye ve profesyonel etik standartlara olan güçlü inancımız, her zaman iş yapma ilkelerimizi şekillendiren öncelikler olmuştur. Sektördeki başarımız ve paydaşlarımız nezdindeki güvenilir ve güçlü imajımızla, ilkelerimize olan bağlılığımızın ödüllendirildiğini görmekten mutluluk duymaktayız.

Ali Çiçekli

Denetim ve Güvence Hizmetleri Lideri

## GİRİŞ

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından 26 Aralık 2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 36'ncı maddesi çerçevesinde, bir takvim yılında Kamu Yararını İlgilendiren Kuruluş (KAYİK) denetimi yapmış denetim kuruluşlarının Yıllık Şeffaflık Raporu'nu KGK'ya bildirerek, kendi internet sitesinde yayımlamaları gerekmektedir. Bu çerçevede, 31 Mayıs 2023 hesap dönemine ilişkin Yıllık Şeffaflık Raporu, Şirketimiz tarafından hazırlanmış olup, 29 Eylül 2023 tarihinde Denetim ve Güvence Hizmetleri Liderimiz Ali Çiçekli tarafından imzalanmış ve internet sitemizde yayımlanmıştır.

## I) HUKUKİ YAPI VE ORTAKLAR

DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ("Şirket"), Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL" veya "Deloitte Global") şirketinin Türkiye'deki üye firması olup, Türkiye'de bağımsız denetim, bilgi sistemleri denetimi, iç denetim ve risk yönetimi hizmetleri sunmaktadır.

Şirket, Türkiye sınırları içerisinde "Deloitte" isim hakkını kullanmaya yetkilidir. Merkezi İstanbul olan; Ankara, İzmir, Bursa, Adana ofisleri (şubeleri) ile birlikte faaliyetlerini sürdüren Şirket'in, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK"), Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından verilmiş olan bağımsız denetim faaliyeti yetkisi bulunmaktadır.

Yönetim; başkan ve üyelerden oluşan yönetim kurulu aracılığıyla icra edilmektedir.

Şirketin 31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

### Ortaklık Yapısı (31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla)

ORTAKLAR	HİSSE ADEDİ	HİSSE TUTARI	HİSSE ORANI
ZERE GAYE ŞENTÜRK	8,630	8,630.00	%17.26
BURÇ SEVEN	7,430	7,430.00	%14.86
HALİS ERDEM SELÇUK	7,430	7,430.00	%14.86
ALİ ÇİÇEKLİ	6,723	6,723.00	%13.45
ERDAL DİNÇTÜRK	6,600	6,600.00	%13.20
ÖZLEM GÖREN GÜÇDEMİR	5,370	5,370.00	%10.74
ERDEM TAŞ	4,601	4,601.00	%9.20
KORAY ÖZTÜRK	1,601	1,601.00	%3.20
VOLKAN BECERİK	1,601	1,601.00	%3.20
YAMAN PEYVENT POLAT	1	1.00	%0
CEM TOVİL	1	1.00	%0
EMREHAN DEMİREL	1	1.00	%0
ERSİN ÇAĞAN	1	1.00	%0
OKAN ÖZ	1	1.00	%0
OSMAN ARSLAN	1	1.00	%0
ÖZGÜR ÖNEY	1	1.00	%0
FERDA AKKILINÇ ILICA	1	1.00	%0
TOLGA SİRKECİOĞLU	1	1.00	%0

**I) HUKUKİ YAPI VE ORTAKLAR (devamı)****Ortaklık Yapısı** (31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) (devamı)

ORTAKLAR	HİSSE ADEDİ	HİSSE TUTARI	HİSSE ORANI
ÖMER YÜKSEL	1	1.00	%0
MEHMET EROL	1	1.00	%0
SUNAY ANIKTAR	1	1.00	%0
ÇAĞLA KILIÇ	1	1.00	%0
ÖZGE ÇETİN	1	1.00	%0
<b>SERMAYE</b>	<b>50.000,00</b>	<b>50.000,00 TL</b>	<b>100,00%</b>

1 Haziran 2022 - 31 Mayıs 2023 tarihleri arasında Şirket'imiz ortaklık yapısındaki değişiklikler:

1 Haziran 2022 - 31 Mayıs 2023 tarihleri arasında Işıl Bilgin Kabaçalı, Selver Genç, Nazlı İvak, Müjde Aslan ve Bora Tanrısinatapan Şirket'imizden ayrılmış ve hisselerini diğer ortaklara devretmişlerdir. Aynı dönemde Özge Çetin ve Çağla Kılıç, Şirket'imiz ortaklık yapısında hisse sahibi olmuştur.

31 Mayıs 2023 tarihi sonrasında Şirket'imiz ortaklık yapısındaki değişiklikler:

Serap Koçdar, Erman Ilgaz, Canefe Tatlısu ve Gökhan Yalçın, Haziran 2023'te Şirket'imiz ortaklık yapısında hisse sahibi olmuşlardır. Canefe Tatlısu Eylül 2023'te Şirket'imizden ayrılmış ve hisselerini diğer ortaklara devretmiştir.

**II) KİLİT YÖNETİCİLER VE SORUMLU DENETÇİLER****Kilit Yöneticiler** (31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla)

ALİ ÇİÇEKLİ	YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖZLEM GÖREN GÜÇDEMİR	YÖNETİM KURULU ÜYESİ
BURÇ SEVEN	YÖNETİM KURULU ÜYESİ
HALİS ERDEM SELÇUK	YÖNETİM KURULU ÜYESİ
ERDEM TAŞ	YÖNETİM KURULU ÜYESİ

**Sorumlu Denetçiler** (31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla)

İSİM	ÜNVANI	İŞE GİRİŞ TARİHİ
ÖZLEM GÖREN GÜÇDEMİR	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	05.09.1994
BURÇ SEVEN	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	01.09.1997
ZERE GAYE ŞENTÜRK	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	09.09.1996
HALİS ERDEM SELÇUK	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	11.09.1995

## II) KİLİT YÖNETİCİLER VE SORUMLU DENETÇİLER (devamı)

**Sorumlu Denetçiler** (31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla)

İSİM	ÜNVANI	İŞE GİRİŞ TARİHİ
ALİ ÇİÇEKLİ	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	06.01.1998
KORAY ÖZTÜRK	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	07.09.1999
YAMAN PEYVENT POLAT	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	16.09.1999
ERDEM TAŞ	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	17.03.2008
VOLKAN BECERİK	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	20.02.2012
CEM TOVİL	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	08.09.2000
EMREHAN DEMİREL	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	03.04.2006
OKAN ÖZ	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	30.09.2002
OSMAN ARSLAN	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	12.05.2008
ERSİN ÇAĞAN	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	30.04.2009
ÖZGÜR ÖNEY	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	09.09.2004
MEHMET EROL	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	07.03.2005
SERAP KOÇDAR	Sorumlu Denetçi (KAYİK hariç)	15.09.2005
FERDA AKKILINÇ ILICA	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	15.09.2005
ÖMER YÜKSEL	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	15.09.2005
TOLGA SİRKECİOĞLU	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	29.09.2004
SUNAY ANIKTAR	Sorumlu Denetçi (KAYİK dahil)	16.06.2014

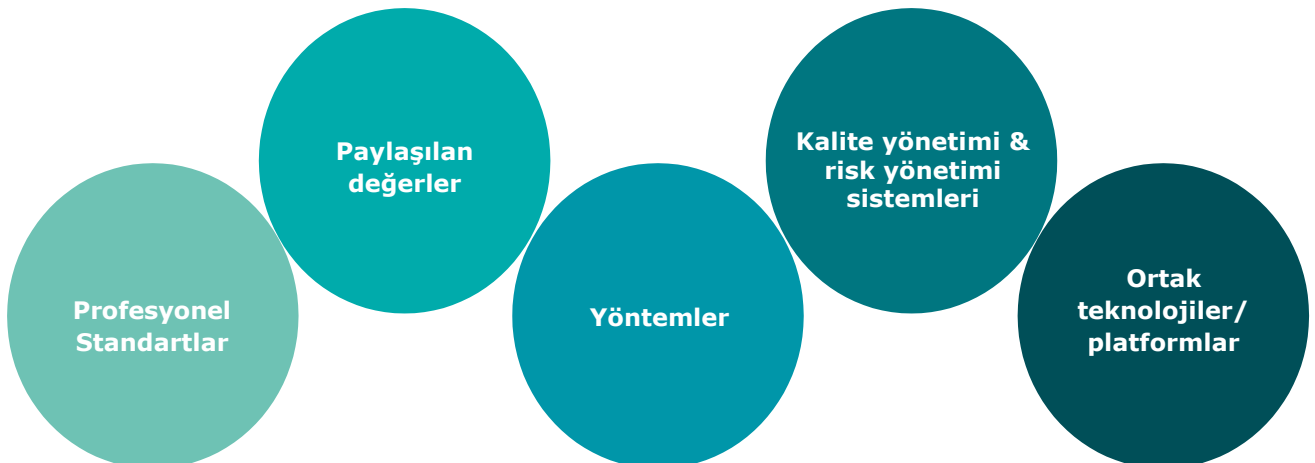
31 Mayıs 2023 tarihi sonrasında Şirket'imizin sorumlu denetçi kadrosundaki değişiklikler:

Erman Ilgaz ve Gökhan Yalçın, Eylül 2023'te Şirket'imizde sorumlu denetçi olmuşlardır.

## III) İÇİNDE YER ALINAN DENETİM AĞININ HUKUKİ VE YAPISAL ÖZELLİKLERİ

### Deloitte Ağı

Deloitte ağı, dünya genelinde 150'den fazla ülkede ve bölgede faaliyet gösteren, küresel olarak bağlı bir üye firmalar ve ilişkili kuruluşlar ağıdır. Bu ayrı ve bağımsız üye firmalar ortak bir marka altında faaliyet göstermektedir.



### III) İÇİNDE YER ALINAN DENETİM AĞININ HUKUKİ VE YAPISAL ÖZELLİKLERİ (devamı)

#### **Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL veya Deloitte Global)**

Deloitte Touche Tohmatsu Limited, İngiltere ve Galler'de kurulan, garanti ile sınırlı bir Birleşik Krallık özel şirkettir. DTTL, Deloitte ağında sürekli olarak yüksek kalitede, profesyonel davranış ve hizmet sağlamak amacıyla politika ve protokollere bağlı kalmayı zorunlu kılarak üye firmaları ve ilişkili kuruluşları için koordine edici bir rol üstlenmektedir. DTTL, müşterilere profesyonel hizmetler sunmaz veya herhangi bir üye firmaya veya herhangi bir üye firmanın bağlı kuruluşlarına herhangi bir menfaati yönlendirmez, yönetmez, kontrol etmez veya sahiplenemez.

"Deloitte", denetim ve güvence, danışmanlık, finansal danışmanlık, risk danışmanlığı, vergi ve ilgili hizmetleri sağlayan, dünya çapında bağımsız firmalardaki yaklaşık 457.000 uzman profesyoneli çatısı altında barındıran bir markadır. Bu firmalar DTTL üyesidir. DTTL, bu üye firmalar ve ilişkili tüzel kişilikleri ile "Deloitte organizasyonunu" oluşturur. Her DTTL şirketi ve/veya ilişkili tüzel kişilikleri, belirli coğrafi bölgelerde profesyonel hizmet sunmaktave hizmet sundukları bölgenin kanun ve düzenlemeleri ile profesyonel gerekliliklerine tabi olmaktadır. Her DTTL üye firması, ulusal yasalara, düzenlemelere, geleneksel uygulamalara ve diğer faktörlere göre yapılandırılmıştır ve ilişkili tüzel kişilikleri aracılığıyla kendi bölgelerinde profesyonel hizmetlerin sağlanmasını güvence altına almaktadırlar.

Her DTTL üye firması veya ilişkili tüzel kişilikleri, Deloitte markası altında sunulan tüm hizmetleri denetim müşterilerine sağlamamaktadır. Bazı hizmetler, muhasebe kuralları ve kamu düzenlemeleri uyarınca denetim müşterilerine sunulmak için uygun olmayabilir.

DTTL ve her bir DTTL üye firması ve ilişkili tüzel kişiliklerinin her biri, yasal olarak ayrı ve bağımsız kuruluşlardır ve üçüncü taraflar açısından birbirinden sorumlu tutulamaz ve birbirini bağlayamaz. DTTL ve her DTTL üye firması ve ilişkili tüzel kişilikleri, birbirlerinin eylemlerinden değil, yalnızca kendi eylem ve kusurlarından sorumludur. Deloitte organizasyonu, bir ortaklık veya tek bir firma değil, küresel bir bağımsız şirketler ağıdır. DTTL, müşterilere hizmet sunmamaktadır.



#### IV) İLİŞKİLİ DENETİM KURULUŞLARI VE DİĞER İŞLETMELER İLE BU İLİŞKİLERİN MAHİYETİ

DTTL’in Türkiye’deki temsilcisi olan Şirket’imiz, aşağıda belirtilen diğer DTTL üye kuruluşlarımız ile Türkiye’de denetim ve denetim dışı çeşitli konularda hizmet vermektedir. DRT Yeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim A.Ş. (“DRT YMM”) 15 Aralık 2015 tarihi itibarıyla KGK tarafından verilen bağımsız denetim yetkisine sahip olup; “Deloitte” lisansı/isim hakkını kullanmaktadır. DRT YMM’nin ana faaliyet konusu, vergi hizmetlerini kapsamaktadır.

Ayrıca, danışmanlık hizmetleri için Deloitte Danışmanlık A.Ş., kurumsal finansman hizmetleri için DRT Kurumsal Finans Danışmanlık Hizmetleri A.Ş., yönetim destek hizmetleri için DRT Yönetim Hizmetleri A.Ş., süreç yönetim çözümleri için DTT Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., eğitim hizmetleri için Deloitte Eğitim Hizmetleri A.Ş. ve etik hattı destek hizmetleri için ise Tasfiye Halinde Etik Hattı Ltd. şirketi, “Deloitte” isim hakkını kendi alanlarında kullanmaktadır.

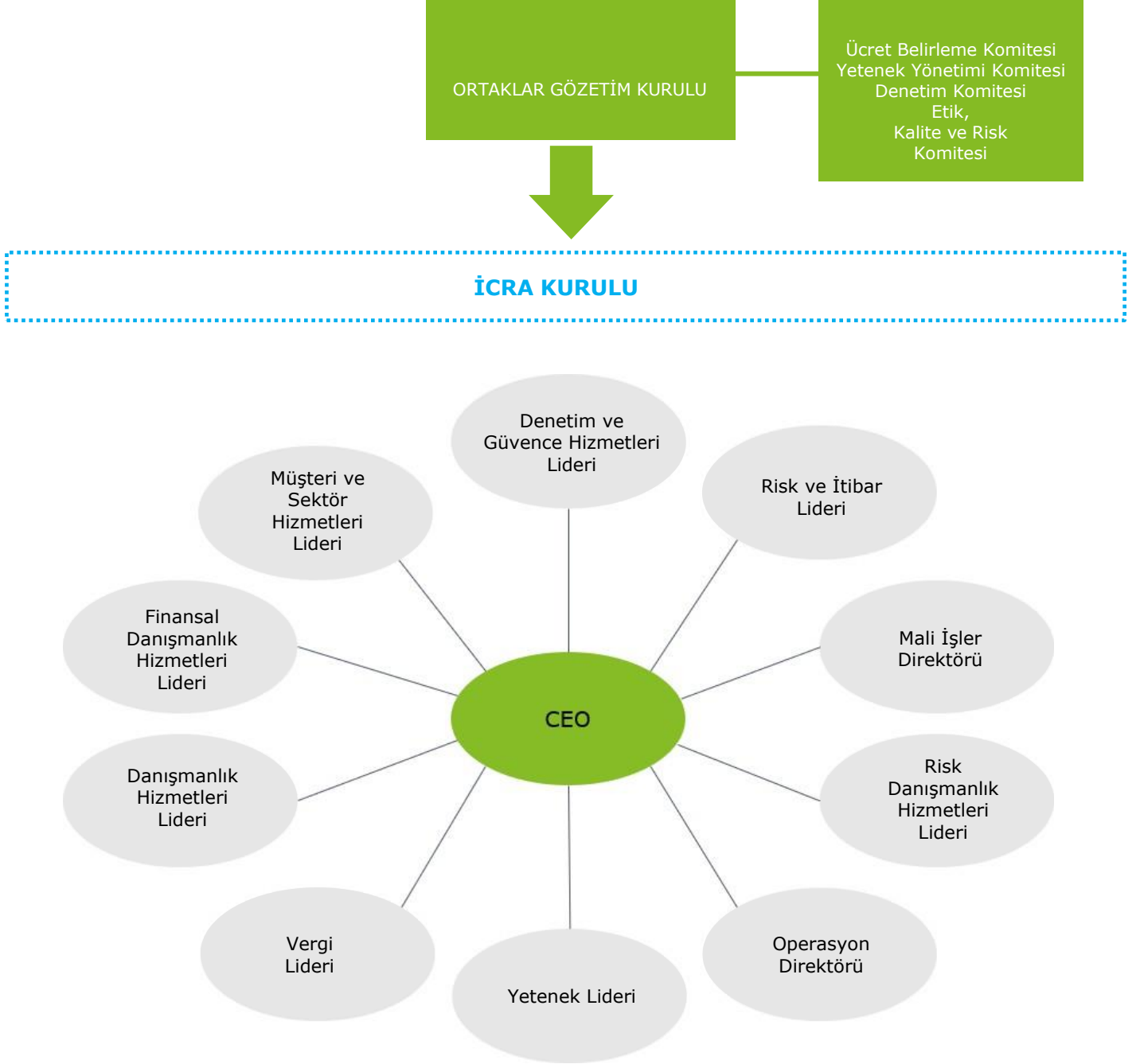
Yukarıda bahsi geçen şirketler, denetim hizmeti vermemekle beraber, bağımsız denetim hizmeti açısından Şirket ile olan ilişkileri sadece uzmanlık alanlarında, gerekli görüldüğü takdirde, bilgi ve görüş vermek ile sınırlıdır.

Buna ek olarak, müşteri ve iş kabul süreçlerinde, Şirket’in denetim hizmeti verdiği müşterilere hizmet vermek için gerekli bağımsızlık kontrollerine ve DRT SMMM ve DTTL kuralları gereğince alınması gereken bağımsızlık onaylarına tabidirler.



## V) ORGANİZASYON YAPISI

Şirket, Türkiye’de kurulmuş diğer ilişkili işletmelerle bir grup olarak aşağıdaki organizasyon yapısı içerisinde:



## V) ORGANİZASYON YAPISI (devamı)

Ortaklar Gözetim Kurulu ("Supervisory Board"), CEO'nun ("İcra Kurulu Başkanı") faaliyetlerini izler. Ortaklar Gözetim Kurulu en az beş (5), azami yedi (7) üyeden oluşur. Ortaklar Gözetim Kurulu toplantılarında müzakere edilen konular kalite ve risk, strateji, müşteri, yetenek ve finansal bilgilerdir. Ortaklar Gözetim Kurulu, Ücret Belirleme, Yetenek Yönetimi, Denetim, Etik ile Kalite ve Risk konularını, aşağıdaki komiteler aracılığı ile yürütür:

- Ücret Belirleme Komitesi
- Yetenek Yönetimi Komitesi
- Denetim Komitesi
- Etik, Kalite ve Risk Komitesi

İcra Kurulu başkanı CEO'dur ve CEO Grup'un yönetiminden ve Grup'un faaliyetlerinin izlenmesinden sorumludur. Kendisine bağlı olarak faaliyet gösterecek tüm liderleri, ilgili bölümlerde çalışan Ortakların ve Ortaklar Gözetim Kurulu'nun da kabul edebileceği adaylar arasından seçer. İcra Kurulu üyesi her bir ortağın, komitedeki takım ruhunu yansıtacak farklı görevleri bulunmaktadır. 31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla İcra Kurulu, İcra Kurulu Başkanı, Mali İşler Direktörü, Operasyon Direktörü, Denetim ve Güvence Hizmetleri Lideri, Vergi Lideri, Danışmanlık Hizmetleri Lideri, Risk ve İtibar Lideri, Risk Danışmanlık Hizmetleri Lideri, Yetenek Lideri, Finansal Danışmanlık Hizmetleri Lideri ve Müşteri ve Sektör Hizmetleri Liderinden oluşmaktadır. İcra Kurulu, her ay düzenli olarak toplanır.

Denetim ve Güvence Hizmetleri Lideri ve üst yönetim, denetim bölümü için ilgili politika ve prosedürlerde dahil olmak üzere gerekli stratejileri geliştirir ve uygularlar. Deloitte Türkiye üst yönetimi, tüm faaliyetlerinde, geçerli mesleki standartlara ve yasal gerekliliklere uyum da dahil olmak üzere, denetimin kalitesinden sorumludur. Deloitte Türkiye stratejisi, Deloitte'ağı için oluşturulan genel stratejilerle uyumlu olarak geliştirilmiştir.

Deloitte Türkiye Denetim ve Güvence Hizmetleri Lideri, Deloitte ağı içerisinde denetim kalite standartlarıyla ilgili toplantılara katılarak kalite standartlarının Global ile aynı seviyede tutulmasını sağlar.

Şirket, "II ve III" no'lu bölümde detaylandırılan ortaklık yapısı, yönetim kadrosu ve yukarıdaki organizasyon yapısı ile yönetilmektedir. 31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla Şirket, 20 Sorumlu Denetçi başta olmak üzere, 14 Denetçi, 487 Denetçi Yardımcısı ve 30 Stajyer Denetçiden oluşan toplam 551 kişilik bir kadroya sahiptir. Hizmet sunulan müşterilerde saha çalışmasını gerçekleştiren bu ekipler, kalite kontrol ekibi, teknik bilgi ekibi, risk ve bağımsızlık ekibi, idari ve bilgi işlem ekibi ve insan kaynakları ekipleriyle desteklenmektedir.

### Amacımız ve Bağlılığımız: Güven ve İtimat Aşılamak

Deloitte Türkiye olarak amacımız, iz bırakacak bir etki yaratmaktır. Denetim ve Güvence Bölümü için bu, gelişmiş teknolojiden yararlanan; yüksek kaliteli hizmetler sunmak için çeşitli beceri, bilgi ve deneyim kullanan; sürekli gelişen bir denetim ve güvence süreci anlamına gelmektedir. Sermaye piyasalarına güven aşılamaktan büyük gurur duymaktayız ve kalite standartlarını durmak bilmeden yükseltmeye ve her zaman dürüstlük, bağımsızlık ve şeffaflıkla hareket etmeye kararlıyız. Yüksek kaliteli denetim ve güvence hizmetlerini desteklemek için becerilerimizi sürekli olarak geliştirmekte ve denetim mesleğinin geleceğini şekillendirmeye yönelik öncü katkılarda bulunmaktayız.



## VI) DELOİTTE DENETİM VE GÜVENCE HİZMETLERİ: KAMU YARARINA HİZMET ETME TAAHHÜDÜMÜZ

### Denetim Kalitesine Odaklanma

Deloitte'un denetim kalitesine olan taahhüdü, yaptığımız her şeye nüfuz etmektedir. Bağımsız denetim, yatırımcıların ve diğer paydaşların güvenini ve itimadını artırmak ve sermaye piyasalarının etkin işleyişini teşvik etmek için, kurumsal raporlama ekosisteminin merkezi bir unsurdur. Deloitte, profesyonel ve düzenleyici standartlara uyarken mevcut ortamın zorluklarını ve karmaşıklıklarını karşılayan denetim hizmetleri sunma yükümlülüğünün kesinlikle farkındadır. Kurumsal raporlama ekosisteminin amaçlandığı şekilde işlemesi için denetçinin rolünün etkin bir şekilde yerine getirilmesi çok önemlidir.

Deloitte, düzenleyici gereklilikleri karşılamaktan ve beklentilere uymaktan daha fazlasını yapmaya kararlıdır. Deloitte, mesleğin mükemmellik standardını belirlemek için beklenenin ötesine geçmektedir. Bu hedef doğrultusunda, denetim kalitesine olan bağlılığımız tamdır.

### Deloitte Global Liderlik

Üye firmalardan Denetim ve Güvence İş Liderlerinin yer aldığı Deloitte Global Denetim ve Güvence Yönetimi, Deloitte Global Denetim ve Güvence İş Lideri Jean-Marc Mickeler tarafından yönetilmektedir ve sorumlulukları arasında özellikle aşağıdakilere odaklanarak Deloitte Global Denetim ve Güvence stratejisini tanımlamak ve yönlendirmek yer almaktadır:

- Kaliteli çıktılara ulaşmak için Deloitte ağı genelinde kilit denetim ve güvence girişimlerini yönlendirmek.
- Paydaşlarımızın değişen ihtiyaçlarını karşılamak üzere denetim ve güvence işlerimizin yürütülme şeklini yenilemek için dönüşümsel girişimlere öncülük etmek.

### Deloitte'un Denetlediği Şirketler

Deloitte'un sermaye piyasalarını desteklemeye yönelik Denetim ve Güvence taahhüdünün bir parçası olarak; kamu yararına hizmet ettiğimiz ve etik ve bağımsızlığa ilişkin olanlar da dahil olmak üzere, geçerli mesleki standartlar ve kanun ve yönetmeliklere uygun olarak ve tarafsızlıkla kaliteli bir denetim gerçekleştirme kapasitesine sahip olduğumuz kuruluşları denetlemeye odaklandık.

Hizmet verdiğimiz şirket; yol gösterme, dürüstlikle hizmet etme, birbirimize özen gösterme, kapsayıcılığı teşvik etme ve ölçülebilir etki için işbirliği yapma davranışlarımıza rehberlik eden Denetim ve Güvence stratejimizin ve küresel ortak değerlerimizin kritik bir temel unsurudur. Kendimize sorduğumuz soru şudur: Küresel bir ağ olarak, kendimizi ne tür şirketlerle ilişkilendirilmek istiyoruz? Bu soruyu cevaplamak için, çalışmak istediğimiz şirkete temel teşkil edecek bir denetim ve güvence riskten korunma beyanı geliştirilmiştir. Bu beyan, güçlü bir risk tartışmasını teşvik etmek için bir araç olarak, kabul ve devam kararlarının tartışılabilmesi ve etkili ve güvenilir bir şekilde sorgulanabileceği bir temel olarak kullanılabilir. Aşağıda gösterildiği gibi, bu beyan, risk kültürünün gidişatını belirlemektedir ve hizmet kabulü ve devam kararı verme sürecinde global tutarlılığı sağlamayı amaçlamaktadır:

"Deloitte'un Denetim ve Güvence portföy riskinden korunması, amaca yönelik gündemimizin temelini oluşturmaktadır ve mevcut ve gelecek nesiller için sürdürülebilir bir iş kurmak ve bu işi sürdürmek amacıyla dünyanın neresinde yaşarsak ve çalışırsak, her yerde kendimizi benimsediğimiz standartları ifade eden İş Ahlakı İlkelerimizi pekiştirmektedir.

Amaca ve kamu yararına hizmet etmeye olan bağlılığımızla tutarlı olarak; bir dereceye kadar risk almanın iş yapmanın doğal bir sonucu olduğunun farkındayız. Yüksek kaliteli denetim ve güvence hizmetleri sunmak için, stratejimiz ve değerlerimizle uyumlu kararlar almak için kalite kontrol süreçlerimiz, politikalarımız ve prosedürlerimiz aracılığıyla riski proaktif olarak belirlemekte ve yönetmekteyiz.

## VI) DELOITTE DENETİM VE GÜVENCE HİZMETLERİ: KAMU YARARINA HİZMET ETME TAAHHÜDÜMÜZ (devamı)

Ortak değerlerimizle uyumlu, profesyonellerimize saygı duyan, ortaya çıkan sorunları ve toplumsal sorumlulukları tanıyan ve finansal raporlama ekosistemindeki paydaşlara şeffaflık sağlamayı taahhüt eden bir müşteri portföyüne sahip olmayı amaçlıyoruz.

Dürüstlükten yoksun, yasa dışı faaliyetlerde bulunan, finansal muhasebe ve raporlamanın gerçekliğini göz ardı eden veya yeterli iç kontrol ve ilgili süreçleri oluşturma ve sürdürme konusunda isteksiz olan müşterileri içermeyen bir portföy oluşturmaya çalışmaktayız.”

Deloitte Türkiye, olası müşterilerin kabulü, mevcut hizmetlerin devamı ve riskin değerlendirilmesi için ayrıntılı politika ve prosedürlere sahiptir. Bu politika ve prosedürler, Deloitte Türkiye'nin yalnızca aşağıdaki durumlarda hizmetleri kabul etmesi veya devam etmesi amacıyla tasarlanmıştır:

- Denetimin yapılabilmesinin mümkün olması ve bu doğrultuda gerekli olan yetenek, zaman ve kaynakların hazır bulunması.
- Etik, bağımsızlık ve çıkar çatışması değerlendirmelerini de içerecek şekilde tüm mesleki standartlara, kanun ve yönetmeliklere uyum sağlanabilmesi.
- Müşterinin yönetim ekibinin dürüstlikle ve ortak değerlerimizle uyum içinde hareket ettiğinin incelenmesi.

### Daha az ama daha güçlü üye firmalar

Deloitte üye firma yapısı içerisinde Deloitte Türkiye, Deloitte Orta Avrupa (“DCE”) üye firmasının bir parçasıdır. Türkiye’de yerel olarak kayıtlı ve düzenlenmiş bir denetim firması olarak, düzenleyici konular ve mesleki yükümlülükler konusunda karar verme yetkisine sahibiz ve denetim ve güvence hizmetlerinin mesleki standartlar ile yerel yasa ve yönetmeliklere uygun olarak yürütülmesi konusunda nihai sorumluluğu üstlenmekteyiz. Deloitte Türkiye, yüksek kaliteli denetim ve güvence işlerinin yürütülmesini desteklemek için etkin bir kalite yönetimi sisteminin sürdürülmesinden ve işletilmesinden sorumludur. Deloitte ağı içindeki birleşik bir firmanın üyesi olarak, DCE üye firmasındaki diğer coğrafyalarla yakın işbirliği içinde çalışmakta ve kalite, risk yönetimi ve izleme faaliyetlerinin ek gözetiminden yararlanmaktayız. Bu yapı, denetim yeniliği ve kaynaklarına ortak yatırımın yanı sıra; coğrafyalar arasında önde gelen uygulamaların paylaşımını teşvik ederek denetim kalitesindeki sürekli iyileştirme isteğimize katkıda bulunmaktadır.



## VI) DELOITTE DENETİM VE GÜVENCE HİZMETLERİ: KAMU YARARINA HİZMET ETME TAAHHÜDÜMÜZ (devamı)

### Denetim ve Güvence, Geleceğimiz ve Bugünümüz

Deloitte'ta beklentileri karşılamak, Denetim ve Güvence hizmetlerimizin başladığı yerdir.

Çalışanlarımızın dürüstlük, kamu yararına hizmet etme ve paydaşlarımız için en önemli alanlarda yüksek kalite güvencesi sağlama taahhüdü, yaptığımız her şeyin merkezinde yer almaktadır.

Kaliteye olan sarsılmaz bağlılığımız, süregelen kalite liderliği konumumuzu desteklemektedir. İnsanlar, süreçler ve teknoloji genelinde mükemmelliğe odaklanmaya devam ediyoruz. Bu temel bileşenlerin her biri, yalnızca beklentileri karşılayan değil, iz bırakan bir etki yaratarak daha iyi bir gelecek sunmamıza yardımcı olmaktadır.

Bu durum; uzun yıllara dayanan deneyimlerimizden yararlanarak global organizasyonumuzun genelinde, parlak fikirler, etkili süreçler ve birinci sınıf teknolojilerden faydalanan ve sürekli gelişen bir denetim ve güvence uygulaması anlamına gelmektedir. Dürüstlüğü koruyan, güven oluşturan ve gerçekten önemli olan şeylere odaklanarak değer yaratan, verimli ve etkili bir şekilde yüksek kaliteli hizmetler sunmaktayız.

Denetim ve Güvence Hizmetleri Dönüşümü, Deloitte profesyonellerinin çalışma yöntemlerini de içeren ve Deloitte ağıının tamamına etki eden önemli bir değişimdir ve aşağıdakileri içermektedir:

"Deloitte Yöntemi": Global teknoloji programı tarafından desteklenen denetim süreci standardizasyonu	Gerçek zamanlı denetim kalite kontrolü
Eğitim, ödül ve takdir unsurları ile mükemmellik merkezleri ve destek merkezlerini içeren geliştirilmiş yetenek modeli	Değişen çevre şartlarına hızlı tepki verebilen araç ve teknolojilerin kullanımı

### Süreç, insan ve teknoloji dönüşümü yoluyla denetimde mükemmellik sağlamak

"Deloitte Yöntemi" ile Deloitte, denetimlerimizin yürütülme biçiminin özüne kaliteyi yönlendirmek için standardizasyon, tutarlılık ve verimlilik getiriyor: rutin görevleri iyileştiren otomasyon ve denetimin yürütülmesini destekleyen analitik ile mevcut verilere daha derin ve daha anlayışlı bir bakış açısı sağlıyor. Sonuç olarak, sunduğumuz denetimlerin kalitesini artırırken aynı zamanda çalışanlarımız ve müşterilerimiz için daha zengin bir yetenek deneyimi yaratıyor, daha fazla şeffaflık ve içgörü sağlayan modern, dijital bir denetim deneyimi sağlıyoruz.

İnovasyon ve teknolojiyi mümkün kılma, günümüzün hızla değişen iş ortamında bir beklentidir ve bu beklenti denetim mesleği için de geçerlidir. Günümüzün karmaşık iş ortamı; denetimin dinamik, çok boyutlu ve içgörülü olmasını gerektirmektedir. Gerçek zamanlı bilgilere talep oldukça ve denetlediğimiz şirketler iş süreçlerini yeniledikçe denetimlerimizi geliştirmemiz gerekmektedir. Gelişen teknoloji ve verilerden yararlanan Deloitte Denetim birimi, paydaşlarımız için daha tutarlı, şeffaf ve değerli denetim ve güvence oluşturmak için daha derin içgörüler sunmaktadır. Deloitte, beklentilerin ötesinde bir etki yaratmak için global organizasyon genelinde parlak fikirler, etkili süreçler ve birinci sınıf teknolojiler getirmektedir.

Deloitte Türkiye denetçileri, veriye dayalı analitik süreçlerin yanı sıra bilişsel ve bulut tabanlı teknolojilerden daha fazla yararlanarak çalışma şekillerini geliştirmektedir. Bunun nedeni, bu süreçlerin otomasyon ve etkililiği artırması, aynı zamanda Deloitte Türkiye'nin denetlediği şirketler tarafından kullanılan teknolojik gelişmelere ayak uydurma ihtiyacıdır.

Deloitte, müşterilerine ve pazarlara gelişmiş kalite, içgörü ve değer sunmayı sağlayan gelişen teknolojilere ve düşünce çeşitliliğine sürekli yatırım yapmaya kendini adanmıştır.

## VI) DELOITTE DENETİM VE GÜVENCE HİZMETLERİ: KAMU YARARINA HİZMET ETME TAAHHÜDÜMÜZ (devamı)

### Zorlu dönemlerde denetim

Son birkaç yıldır kamu sağlığı, siyasi ve sosyal belirsizliklerin damgasını vurduğu muazzam küresel bozulmanın ardından, tüm kurumsal raporlama ekosistemi paydaşlarıyla birlikte mesleğimiz de etkilenmektedir. Deloitte'un bu belirsizliklere ve aksaklıklara yanıtı, çalışanlarının refahına öncelik verirken mesleği ilerletmeye devam etme çabalarını içermektedir.

Özellikle mevcut ortamda, artan hile riski, yeni ortaya çıkan veya gelişen risk faktörlerinin varlığı ve etkili iç kontrol ortamlarına duyulan ihtiyaç konusundaki farkındalık kritik önemini korumaktadır. Mevcut muhasebe çerçevelerinde belirsizliklere yönelik hükümler bulunmasına rağmen, finansal tablo kullanıcıları ve düzenleyiciler yakın vadede daha yüksek derecede piyasa ve ekonomik dalgalanma beklemeye devam etmelidir.

Deloitte, belirsizlikleri dikkate alan ve yüksek kaliteli, ileriye dönük kurumsal açıklamaların önemini vurgulayan düzenleyiciler tarafından yayımlanan kamu açıklamalarını ve rehberlikleri memnuniyetle karşılamaktadır. Şeffaflığın artması, özellikle tüm kurumsal raporlama ekosistemi paydaşları katkı sunduğunda, bu konular hakkında farkındalığı artırarak kamuya fayda sağlamaktadır. Yönetim, denetim komiteleri, kuruluşlar, denetçiler, düzenleyiciler ve diğer paydaşların sorumlulukları hakkında daha fazla açıklık sağlanması, yatırımcı kamuoyunun bu tarafları kamu yararına etkin bir şekilde hizmet edecek şekilde sorumlu tutmasını sağlamaktadır.

Yüksek kaliteli denetim ve güvence hizmetlerinin değeri, küresel çalkantıların ortasında azalmış değildir. Aksine, yatırımcılar ve diğer paydaşlar, sermaye piyasalarında güven uyandırmak ve ilham vermek için bağımsızlık ve tarafsızlık temelli ilke ve uygulamalara dayalı profesyonel hizmetler talep etmeye devam etmektedir ve Deloitte bu konuda öncülük etmeye kararlıdır.

Deloitte Türkiye, özellikle yüksek etik, dürüstlük, bağımsızlık ve şeffaflık standartlarına uygun davranma konusunda kamu yararına hizmet etmeye yönelik güçlü bir taahhüde bulunmaktadır. Deloitte, mesleki yükümlülüklerini yerine getirmenin ve küresel olarak kurumsal raporlama ekosisteminde denetçi olarak rolünü yerine getirmenin verdiği sorumluluğun son derece farkındadır. Bu kapsamda aşağıdaki ilkeler ön planda tutulmakta ve Denetim ve Güvence uygulayıcıları tarafından sürekli olarak pekiştirilmektedir:

- Mesleki şüphecilik ve gerekli profesyonel özenin gösterilmesi,
- Elde edilen denetim kanıtlarının kalitesinin ve bu kanıtları riski bertaraf etmek için yeterli ve uygun olup olmadığının değerlendirilmesi,
- Açık ve net bir şekilde belgelerle desteklenen mesleki muhakemenin yapılması,
- Danışma kültürünün teşvik edilmesi,
- Düzenleyici ve mesleki yükümlülüklerle uyum da dahil olmak üzere dürüstlük ve etik davranışa bağlılık gösterilmesi,
- İletişimin güçlü olması ve kişilerin birbirini desteklemesi.



## VI) DELOİTTE DENETİM VE GÜVENCE HİZMETLERİ: KAMU YARARINA HİZMET ETME TAAHHÜDÜMÜZ (devamı)

### Multidisipliner model (MDM)

Deloitte'un denetim ve güvence, vergi, danışmanlık, risk ve finansal danışmanlık uygulamalarından oluşan güçlü multidisipliner iş modeli, kuruluşun yüksek kaliteli denetim ve güvence hizmetleri sunma becerisine önemli bir katkı sağlamaktadır. Özellikle, kurumsal raporlamanın kapsamı genişlemeye başlamıştır ve yakın gelecekte büyük ölçüde dönüşmesi beklenmektedir; Finansal tablolar ve kurumsal açıklamalar, ÇSY hususları ve diğer konular (siber, yapay zeka, veri gizliliği vb.) nedeniyle daha karmaşık hale gelmeye devam edecektir. Buna ek olarak, büyük veri ve diğer dijital gelişmeler rutin hale geldikçe, veri analistlerine ve BT uzmanlarına olan talep de buna bağlı olarak artacaktır.

MDM, Deloitte'un küresel çapta disiplinler arası hizmetlerinin temelini oluşturmaya devam etmektedir. Deloitte, konuya ilişkin uzmanlık sağlamak ve yeni, içgörülü bakış açıları sağlamak için dünyanın dört bir yanındaki işlerde görevlendirilebilecek bağımsız uzmanlardan oluşan derin bir kadroya sahip olmaktan gurur duymaktadır. Deloitte, mevcut MDM'nin kurumun kamu yararına yüksek kaliteli denetimler ve güvence taahhütleri sunmasına yardımcı olduğuna ve denetim ve güvence uygulamalarını güçlendirdiğine inanmaktadır. MDM'nin güçlü yönleri şunlardır:

- Farklı bakış açılarıyla, denetçilerin denetimlerle ilgili iş risklerini daha iyi anlamalarını sağlayan endüstri içgörülerini (örneğin iklim, yönetim, kurumsal strateji vb.) geliştirmelerini sağlar.
- MDM, bağımsız olan ve yüksek kaliteli denetimler yapılmasına yardımcı olan denetim desteği sağlayan farklı alanlardaki uzmanlara ve sektör uzmanlarına erişim sağlar. Bu durum daha geniş kurumsal raporlamaya doğru ilerledikçe daha da önemli hale gelecektir.
- MDM'nin genişliği, kariyer seçeneklerini yalnızca denetim ve güvence hizmetleri sunmakla sınırlamak istemeyen adaylar için caziptir.
- MDM'nin ölçeği, denetim ve güvence de dahil olmak üzere her Deloitte iş koluna daha fazla esneklik getirmekte ve yüksek kaliteli hizmetlerin sunulmasını desteklemek için teknolojiye, metodolojiye ve sürece sürekli yatırım yapılmasına olanak sağlamaktadır.

Deloitte liderliği, her bir Deloitte iş kolunun, kuruluşun kamu yararı sorumluluklarını yerine getirme kabiliyeti açısından önemli ve kritik olduğunun farkındadır. Yönetimin odağı ve yatırım tahsisi, en yüksek büyüme oranlarına sahip iş kollarıyla sınırlı değildir.

Deloitte, çıkar çatışması olasılığını ve algısını kabul etmektedir ve bu nedenle Deloitte'un stratejisinin düzenleyici ve mesleki gerekliliklerle uyumlu bir şekilde yürütülmesini sağlamaya yardımcı olmak için sağlam çatışma ve bağımsızlık politikaları ve sistemleri bulunmaktadır. Bazı alanlarda, Deloitte politikaları mesleki standartlardan, kanunlardan veya yönetmeliklerden daha katı olabilmektedir.



## Çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) raporlaması<sup>1</sup>

İş dünyasının temelleri hızla değişmektedir. Uzun vadeli dayanıklılık ve kalıcı değer yaratma yeteneği, toplumun değerleri ve beklentileriyle uyum sağlanmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Piyasa katılımcıları ve diğer paydaşlar, kuruluşların zaman içinde kurumsal değeri nasıl inşa ettikleri, korudukları ve geliştirdikleri hakkında daha fazla bilgi edinmek istemekte ve özellikle iklimle ilgili ve daha geniş ÇSY etkileri ve bir kuruluşun iş modeli ve stratejisinin bağımlılıkları konusunda daha fazla şeffaflık talep etmektedir.

Deloitte, özellikle iklim değişikliğinin finansal istikrar için bir risk oluşturduğunu ve çeşitli paydaşların artan açıklama ve raporlama beklentileriyle birçok sektördeki işletmeleri etkilediğinin bilincindedir.

Deloitte, yüksek kaliteli denetimlerin yürütülmesini desteklemek için çalışanlarını iklim değişikliği ve denetlenen kuruluşlar üzerindeki potansiyel etkileri konusunda eğitmek ve böylece iklimle ilgili riskleri ve fırsatları uygun şekilde dikkate almak için stratejik adımlar atmaktadır. Buna, iklim öğrenme müfredatı gibi materyallerin yanı sıra iklimle ilgili konuların denetimin bir parçası olarak ele alınmasına yönelik bir çerçeve ve ilgili rehberlik de dahildir.

### Daha geniş kurumsal raporlama

Geleneksel finansal raporlama, daha geniş kapsamlı kurumsal raporlamaya dönüşmeye başlıyor. Bu evrimi desteklemek için, Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) ve dünyanın dört bir yanındaki diğer kuruluşlar tarafından sürdürülebilirlikle ilgili standart belirleme ve kural koyma çalışmaları yürütülmektedir.

Bu standartlar, finansal ve finansal olmayan raporlama arasında daha iyi bağlantı kurulması ihtiyacını vurgulamaktadır. Söz konusu standartlar ayrıca kurumsal açıklama kullanıcılarının kuruluşlar hakkındaki bilgileri daha iyi anlamalarına ve karşılaştırmalarına yardımcı olacaktır. Bununla birlikte, bu standartlar küresel olarak daha fazla şeffaflık, tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik sağlamanın yanı sıra iklimle ilgili raporlama gerekliliklerini gönüllülükten zorunlu hale getirecektir.

Etkili olabilmesi için, bu standartların küresel olarak tutarlı bir şekilde benimsenmesi ve böylece karşılaştırılabilir, küresel temellere dayanan ve gerektiğinde yerel hususlarla desteklenen kurumsal raporlama sunulması gerekmektedir. Bu standartların ayrıca, ilgili uygulama, izleme, yönetim ve kontroller, güvence ve eğitim ile birlikte dünya çapında düzenlemeye tabi tutulması gerekecektir. Standart belirleme ve kural koyma alanındaki gelişmeler, sadece küresel temel raporlamada şeffaflık ve tutarlılık yaratmayı değil, aynı zamanda finansal raporlardaki ve sürdürülebilirlik raporlarındaki bilgilerin bir bütün olarak bir işletmenin değerine ilişkin paydaş görüşünü şekillendiren temel girdiler olduğunu açıkça ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu nedenle, şirketlerin iklimle ilgili ve diğer ÇSY hususlarını iç kontrol politikalarına ve prosedürlerine entegre etmeleri, iklimle ilgili ve diğer ÇSY bilgileri üzerindeki sistemlerin, süreçlerin ve yönetişimin olgunluğunu artırmaları yönünde artan bir talep vardır. Sonuç olarak, yönetimden sorumlu olanlar (örneğin denetim komiteleri, yönetim kurulları) bir kuruluşun yönetimine, raporlamasına ve veri toplama süreçlerine ve kontrollerine ilişkin gözetim sorumluluklarına ÇSY hususlarını giderek daha fazla dahil etmektedir.

Deloitte, iklim değişikliği ile ilişkili artan riskler göz önüne alındığında, iklimle ilgili faktörlerin kurumsal raporlamaya uygun şekilde dahil edilmesinin önemli olduğunun farkındadır. Günümüzde bazı paydaşların beklentileri, mevcut muhasebe çerçevelerine uygun olarak hazırlanan finansal tablolar tarafından karşılanamayabilmektedir. Kurumsal raporlama gelişmeye devam ettikçe ve paydaşlar piyasa değişimlerine ve kamuoyu duyarlılığına uyum sağladıkça, dünya genelinde tutarlı bir şekilde uygulanan sağlam standartlar geliştirmek ve yatırımcıların ve diğer paydaşların artan taleplerine yanıt veren raporlamayı yönlendirmek için uygun yasal sürece izin vermek önemlidir.



<sup>1</sup> Deloitte'un ÇSY ile uyumu hakkında daha fazla bilgi için Deloitte [Global Impact Report](#)'a bakınız.

## Çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) raporlaması (devamı)

Deloitte, yatırımcılar, standart belirleyiciler, düzenleyiciler ve diğer ilgili paydaşlarla anlamlı ve şeffaf görüşmeler yapma konusunda kararlıdır. Ayrıca, standartlarda tutarlılık küresel olarak gerçekleştikçe standart ve düzenleyici parçalanmanın azalmasını ve piyasa güvenini daha fazla desteklemeyi bekliyoruz.

### Güvence

ÇSY raporlamasına olan artan ilgi ve dikkatle birlikte, açıklamaların kalitesi konusunda artan güven ihtiyacı ve güvence gereklilikleri için artan çağrılar da beraberinde gelmektedir. Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri gibi yasa koyucu otoriteler, sürdürülebilirlik raporlamasına ilişkin düzenlemeleri uygulamaya koymakta veya güçlendirmektedir. Güvence gereklilikleri giderek zorunlu hale gelmektedir.

ÇSY bilgilerine ilişkin güvence sağlayanların, yetkinlik, bağımsızlık, kalite yönetim sistemi gibi profesyonel bir çerçeveyi takip etmeleri ve piyasaya güvenilir güvence sunulmasını sağlamak için mesleki sorumluluk mekanizmalarının yanı sıra gözetim ve denetime tabi olmaları beklenmelidir.

Aşağıda, Deloitte'un ÇSY gönüllü raporlama ve düzenleyici gereklilikleri uygun şekilde ele alan yüksek kaliteli güvencenin uygulanmasını desteklemek için üstlendiği belirli eylemler yer almaktadır:

- İklim ve ÇSY standart belirleme raporlaması ve UFRS Vakfı, Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu, Muhasebeciler için Uluslararası Etik Standartları Kurulu ve Kamu Gözetim Kurumu gibi güvence girişimleri ile işbirliği yaparak kurumsal değere bağlı sürdürülebilirlik raporlaması için sermaye piyasası altyapısını şekillendirmek.
- Dünya Ekonomik Forumu ve 2022 BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (COP27) gibi çeşitli küresel platformlara aktif olarak katılım.
- Deloitte'un küresel sürdürülebilirlik güvence metodolojisi aracılığıyla sınırlı ve makul ÇSY güvencesi sağlamak için geliştirilmiş rehberliğin dağıtılması. ÇSY'ye odaklanan küresel ve yerelleştirilmiş öğrenme yoluyla kapasite oluşturma.
- Teknoloji destekli araçlar (bir şirketin sürdürülebilirlik açıklamalarını ortak ÇSY standartlarına göre değerlendirmek için oluşturulan bir araç da dahil olmak üzere) geliştirmek.

### Deloitte'un Taahhüdü

Ayrıca Deloitte, dünyanın Paris Anlaşması<sup>2</sup>'nin hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak için Deloitte ağı içinde ve ötesinde iklim tercihlerini yönlendirecek bir strateji olan [WorldClimate](#)'i başlattı.

<sup>2</sup> [Paris Anlaşması](#) iklim değişikliği konusunda yasal olarak bağlayıcı bir uluslararası anlaşmadır. Fransa'nın başkenti Paris'te 12 Aralık 2015 tarihinde düzenlenen Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Konferansı'nda (COP21) 196 tarafça kabul edilmiş ve 4 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. BM'ye göre, genel hedefi küresel ortalama sıcaklık artışını sanayi öncesi seviyelerin 2°C altında tutmak ve sıcaklık artışını sanayi öncesi seviyelerin 1,5°C üzerinde sınırlama çabalarını sürdürmektir.



## Denetim Mesleğinin Geleceğini Şekillendirmek

İlgili ve güvenilir finansal bilgilerin ve giderek artan bir şekilde finansal olmayan bilgilerin sağlanması hem sermaye piyasaları hem de daha geniş toplum kesimi için kritik öneme sahiptir. Politika yapıcılar, düzenleyiciler, yatırımcılar, şirket yöneticileri, denetim komiteleri ve denetçilerin tümü, kurumsal bilgi kullanıcılarının bilinçli karar vermelerine yardımcı olmak için bir şirketin iş modelindeki belirsizlikler ve riskler hakkında net ve sağlam bir resme sahip olmaları için önemli bir role sahiptir.

Belirsizlik ve karmaşıklık, artan küresel zorluklar ve teknolojinin hızla ilerlemesi nedeniyle önümüzdeki yıllarda da ana tema olmaya devam edecek.

Deloitte, mesleğin geleceği için toplumun değişen ihtiyaçlarına hitap eden anlamlı bir vizyon oluşturmaya kararlıdır.

Teknoloji, veri ve çalışma yöntemleri aracılığıyla verimlilik ve etkinlik sorunlarını ele almak için sürekli yenilikler yapıyoruz. Buna paralel olarak, denetim ve güvencenin kurumsal raporlama ekosistemindeki rolü, kamu yararına hareket etme sorumluluğu ve toplumsal değere evrilen katkısı, bu alandaki çalışmalarımızın ön saflarında yer almaya devam etmektedir. Bir dizi paydaşla proaktif etkileşim yoluyla, günümüzde toplumun karşılaştığı hızla gelişen sorunları (örneğin, ÇSY, siber, yapay zeka, veri gizliliği, vb.) ve denetim ve güvencenin bunlara yanıt vermede ve değişimi daha iyiye götürmede oynayabileceği rolü anlamaya çalışıyoruz.

Denetim ve güvencenin sermaye piyasaları için süregelen ve artan önemini sağlamaya yönelik ortak tutkumuzu teşvik eden fikirleri paylaşmak, sunmak ve tartışmak için hem resmi hem de gayri resmi olarak bu taraflarla ilişki kurmaya çalışıyoruz.



## Profesyonel Gelişim ve Performans Yönetimi

Deloitte'un mükemmellik kültürü ve öğrenme programlarının tasarımı, çalışanlarımızı ön planda tutmaktadır<sup>3</sup>. Deloitte profesyonelleri, yüksek düzeyde etik, dürüstlük, mesleki şüphecilik ve tarafsızlık konusunda teknik açıdan yetkindir ve muhakemelerini ve deneyimlerini tutku ve bağlılıkla uygulamaktadır. İz bırakan bir etki yaratmak için becerilerimizi, bilgimizi ve deneyimimizi sürekli olarak geliştirmekteyiz.

Deloitte, bugünün ve yarının denetçilerine hitap eden eğitim, beceri ve esnek kariyer seçenekleri geliştirerek, yaşam boyu öğrenme ortamı yaratarak rakipsiz bir yetenek deneyimi sunmaya, profesyoneller yetiştirmeye ve profesyonellerin kariyerlerini ilerletmeye kararlıdır.

Çeşitli deneyim, bilgi ve becerilere sahip Deloitte profesyonelleri, organizasyon olarak en yüksek kalitede denetim gerçekleştirmektedir. Çeşitliliğe, eşitliğe, kapsayıcılığa ve refaha değer vererek ve bunları göstererek çalışanlarımızı tam potansiyellerine ulaşmaları için destekliyor ve güçlendiriyoruz. Ayrıca, operasyonel disiplin, işin etkin yönetimi ve Deloitte Yöntemi olarak bilinen tekil denetim yaklaşımımız, denetimlerimize global tutarlılık sağlamaktadır.

Deloitte, Denetim ve Güvence uygulayıcılarını ve profesyonellerini takdir etmekte, ödüllendirmekte ve geleceklere anlamlı yatırımlar yapmaktadır.



<sup>3</sup> Deloitte'un çalışanlarına olan bağlılığı hakkında daha fazla bilgi için lütfen [Deloitte.com](https://www.deloitte.com) adresindeki Audit & Assurance People sayfasına bakın.

## Öğrenim ve Gelişim İnisiyatifleri

Deloitte'un denetim hizmetleri için dönüştürülmüş yaklaşımı, profesyonellerimiz için denetim deneyimini değiştirmektedir. Denetim ekipleri, uçtan uca denetim döngüsünü yürütebilmek için daha gelişmiş araçlar ve teknolojiler ve rehberli bir iş akışı içinde, veri analitiğinin daha kapsamlı kullanımıyla güçlendirilmiştir. Bu durum, Deloitte profesyonelleri için, ileriye dönük teknikler ve beceriler kullanılarak, tüm dünyada tutarlı bir şekilde denetimin nasıl planlandığına, yürütüldüğüne ve yönetildiğine odaklanmak anlamına gelmektedir. Ayrıca, teknik ve profesyonel becerilerini ve yeteneklerini geliştirme fırsatı sunmaktadır. Örneğin, gelişmiş veri analitiği, proje yönetimi, eleştirel düşünme, iletişim, gelişmiş mesleki muhakeme ve daha etkili ve daha kaliteli hizmetler sunmak için muhasebe ve denetim ilkelerinin uygulanması gibi beceriler her zamankinden daha önemli hale gelmektedir. Yetenekler ve beceriler geliştikçe, riskleri her zamankinden daha iyi değerlendirmemizi sağlamakta ve güven ortamını sağlamlaştırmaktadır.

Deloitte, yetenek ve öğrenme stratejilerimize önemli yatırımlar yapmakta; teknik eğitim müfredatımızı seviyenin gerektirdiği yeterliliği artırmak için dönüştürmektedir.

- Deloitte, denetçiler için seviye bazında eğitimi hedefleyen, dijital eğitimler, sınıf içi eğitimlerle iş üstünde eğitimleri dinamik bazda harmanlayan global, zorunlu bir teknik öğrenim müfredatına sahiptir.
- Müşteri hizmetleri veren tüm profesyonellerimizin, sene içerisinde en az 20 saat sürekli mesleki eğitim ve üç yıl içinde en az 120 saat eğitimi, şirket içi veya dışı eğitimlerle, seminerlerle veya dijital eğitimlerle tamamlaması zorunludur.
- Tüm müşteri hizmetleri profesyonelleri, her seviyedeki uygulayıcıların ihtiyaç duyduğu yetenekleri özetleyen, açıkça tanımlanmış rol beklentilerine ve Global Yetenek Standartlarına sahiptir.



Deloitte, ayrıca denetim işlerinde çalışan uzmanların, denetim sürecine ilişkin bilgi ve değerlendirmelerini desteklemek için özel öğrenme fırsatları oluşturmuştur. Ayrıca, müfredatımız ortaya çıkan iş ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde genişletilmektedir.

Deloitte Türkiye mesleki gelişim programının amacı, ortakların ve uygulayıcıların mesleki yeterliliklerini sürdürmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olmak ve denetim uygulamalarının tutarlılığını sağlamaktır. Mesleki gelişimi desteklemek için Deloitte Türkiye, Deloitte Global Denetim ve Güvence Müfredatı ile tutarlı olan ilgili alanlarda sürekli mesleki gelişim programları sunmaktadır.

## Yetenek Çekmek ve Elde Tutmak

Yetenek için mevcut ortam son derece rekabetçidir ve çalışanlarımızı çekmek ve elde tutmak Deloitte için stratejik bir önceliktir. Çalışanlarımızın karşılaştığı zorlukları kabul ediyor ve birçoğunun COVID 19 pandemi dönemi boyunca kaçırdığı bağlantıları yeniden kurmak için üzerimize düşeni yapıyoruz. Deloitte, Deloitte çalışanlarının çeşitliliğini, eşitliğini ve kapsayıcılığını, ve refahını daha da geliştirmek için çalışma biçimlerini yeniden tasarlamak dahil olmak üzere denetim ve güvence yetenek deneyimini dönüştürmeye odaklanmıştır. Yetenek deneyimini kolektif olarak genişletmek için fırsatlar değerlendirilmektedir. Çalışanlarımıza odaklanmak ve en iyi yetenekleri elde tutmak, Deloitte'un yüksek kaliteli denetimler sunma yetisini geliştirmektedir.

Deloitte, çalışanlarına rakipsiz bir yetenek deneyimi sunma konusundaki kararlılığıyla dünya çapında takdir ve ödüller almaya devam etmektedir [Awards and recognition | Deloitte Global](#).

### Social Impact

#### Making an Impact Every Day

We believe human connection can help create innovative solutions and lasting impact on pressing issues of our time. By harnessing the collective power of Deloitte's network of people, clients, nonprofits, and communities, we aim to achieve lasting social impact for the greater good.



## Deloitte'un Önceliği Yüksek Kaliteli Denetim

Deloitte'un denetim kalitesi taahhüdü, yaptığımız her şeyin merkezinde yer almaktadır. Ağ genelinde bir kalite ve mükemmellik kültürü aşılayarak, iş ve finansal öncelikleri belirleyerek ve denetimlerin yürütülmesinde uygulanan etkili süreçler, araçlar ve teknolojiler geliştirerek bu taahhüdü sürekli olarak yerine getirmekteyiz. Deloitte'un markası, sunduğu yüksek kaliteli denetimler ve kalite yönetim sistemlerimizin sürekli iyileştirilmesine olan sarsılmaz bağlılığı ile tanımlanmaktadır. Denetim kalitesinin ortaya çıkan ekonomik, ticari ve düzenleyici koşullara ve teknolojik gelişmelere ayak uydurduğundan emin olmak, Deloitte'un kamu çıkarını koruma ve kurumsal raporlama ekosistemin etkin işleyişini desteklemedeki rolünün sürekli olarak geliştirilmesi için kritik öneme sahiptir. Deloitte markası, gerçekleştirdiği yüksek kaliteli denetimler ve sürekli iyileştirmeye olan sarsılmaz bağlılığı ile tanınmaktadır.

## VI) DELOİTTE DENETİM VE GÜVENCE HİZMETLERİ: KAMU YARARINA HİZMET ETME TAAHHÜDÜMÜZ (devamı)

### Liderlik taahhüdü ve yönetimin etik anlayışı

Deloitte'un kalite ve mükemmellik kültürü; üst düzey personelinden, ofislerdeki ve denetim faaliyetlerindeki liderlere kadar, tepeden tırnağa güçlü bir etik anlayışla başlar. Deloitte'un denetim kalitesine odaklanması, liderlerin faaliyetlere doğrudan katılımı ve denetim kalitesine verilen önemi pekiştiren tutarlı mesajları ile kendini göstermektedir. Deloitte'un bitmek bilmeyen kalite arayışı, sadece ne yaptığımızı değil, kim olduğumuzu da tanımlamaktadır.

### Kalite Yönetim Sistemi (KYS)

Deloitte, etkin bir kalite yönetim sisteminin, yüksek kaliteli denetim işlerinin tutarlı bir şekilde yerine getirilmesi için çok önemli olduğuna inanmaktadır ve Deloitte'un kalite yönetimi süreçlerinin temelini oluşturan çalışanlarımıza, süreçlerimize ve teknolojilerimize önemli yatırımlar yapmaya devam etmekteyiz.

Türkiye'deki ve küresel ölçekteki düzenleyiciler ve standart belirleyiciler de firmaların kalite yönetim sistemlerinde daha fazla iyileştirme sağlamaya odaklanmıştır. Aralık 2020'de IAASB, Uluslararası Kalite Yönetim Standardı 1 (ISQM 1) de dahil olmak üzere yeni, revize edilmiş kalite yönetim standartları paketini yayınladı. ISQM 1 ile uyumlu kalite yönetim sistemlerinin 15 Aralık 2022 tarihine kadar tasarlanması ve uygulanması gerekmektedir.

ISQM 1, KYS'ye risk temelli bir yaklaşım getirmiş ve firmaların kalite hedeflerine ve aşağıdaki alanlarda yüksek kaliteli denetimler yürütme kabiliyetimize yönelik risklere yanıt vermelerini gerektirmiştir:

- Denetim şirketinin risk değerlendirme süreci,
- Üst yönetim ve liderlik yapısı,
- Etik hükümler,
- Müşteri ilişkisinin ve belirli bir sözleşmenin kabulü ve devam ettirilmesi,
- Denetimin yürütülmesi,
- Kaynaklar,
- Bilgi ve iletişim,
- İzleme ve düzeltme süreci

ISQM 1'in etkin bir şekilde uygulanması, Deloitte'un küresel denetim kalitesi stratejisinin kilit bir unsuru olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Deloitte Türkiye'nin ISQM 1 uygulama faaliyetleri, mevcut mesleki standartların gerekliliklerinin ötesine geçmek

için halihazırda yapılan yıllara yayılan yatırımlar ve taahhütler üzerine inşa edilerek 15 Aralık 2022 itibarıyla tamamlanmıştır.

ISQM 1'in uygulanmasının bir parçası olarak, kalite hedefleri, kalite riskleri ve yanıtları formal bir hale getirildi ve sistemin tasarımını ve bakımını kolaylaştırmak için küresel olarak tutarlı bir teknoloji platformunda bir araya getirildi ve ayrıca iş süreci sahipleri tarafından üç yılda bir yapılan öz değerlendirmeler ve gerekli yıllık değerlendirmeyi desteklemek için raporlama yetenekleri aracılığıyla işletildi.

Deloitte Türkiye, yürütülen denetimlerin kalitesini yönetmeye yönelik proaktif yaklaşımımızı daha da geliştirmek için firma genelindeki ve daha geniş ağıdaki liderlerle birlikte çalışmaya devam ediyor - denetim kalitesine yönelik riskleri belirlemek ve ele almak ve kalite yönetimi süreçlerinde sürekli ilerlemeler sağlamak, içinde faaliyet gösterdiğimiz ortam gelişmeye ve giderek daha karmaşık hale gelmeye devam ettikçe bize gelecekte de hizmet ediyor.

Deloitte'un sürekli gelişim ve yenilikçilik kültürüne uygun olarak, Deloitte Türkiye'nin ISQM 1 uygulama çalışmaları, kalite yönetim sistemimizi daha da geliştirebileceğimiz ve dönüştürebileceğimiz alanları inceleyerek kendimize meydan okuma fırsatı sağladı. Denetim kalitesi her zaman ön planda ve merkezdedir ve sağlam denetim kalitesi izleme süreçleri, sürekli iyileştirme yeteneğimizde ayrılmaz bir rol oynamaktadır.

Kalite yönetim sistemlerinin ilk yıllık değerlendirmesinin 15 Aralık 2022'yi takip eden bir yıl içinde yapılması gerekmektedir. Deloitte Türkiye, 31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla ilk kalite yönetim sistemi değerlendirmesini gerçekleştirmiştir.

Bununla birlikte, Türkiye'deki düzenleyici otorite olan KGK, Temmuz 2022'de ISQM 1 ile tam uyumlu olan Kalite Yönetim Standardı 1'i (KYS 1) yayımlamış ve 31 Aralık 2023 itibarıyla KYS 1'e uygun kalite yönetim sistemlerinin tasarlanması ve uygulanması gerektiğine karar vermiştir.



## Kalite yönetim sisteminin etkinliğine ilişkin sonuç

Deloitte Türkiye, finansal tabloların bağımsız denetimi veya sınırlı bağımsız denetimi ya da gerçekleştirilen diğer güvence veya ilgili hizmetler için, kalite yönetiminin hedeflerine ulaşıldığına dair makul güvence sağlayan bir kalite yönetim sistemi tasarlamak, uygulamak ve işletmekten sorumludur.

Hedefler şunlardır:

- Şirket ve personeli sorumluluklarını mesleki standartlara ve yürürlükteki yasal ve düzenleyici hükümlere uygun olarak yerine getirir ve bu standartlara ve hükümlere uygun olarak denetimleri yürütür; ve
- Şirket ya da sorumlu denetçileri tarafından hazırlanan denetim raporları koşullara uygundur.
- Deloitte Türkiye değerlendirmesini ISQM 1'e uygun olarak gerçekleştirmiştir.

Deloitte Türkiye, kalite yönetim sisteminin 31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla ISQM 1'in hedeflerine ulaşıldığına dair makul güvence sağladığı sonucuna varmıştır.

Kalite yönetim sistemi, ISQM 1'in hedeflerine ulaşamaması riskini kabul edilebilir derecede düşük bir seviyeye indirdiğinde makul güvence elde edilir. Makul güvence mutlak bir güvence seviyesi değildir, çünkü bir kalite yönetim sisteminin doğasında sınırlamalar vardır.

## Bağımsızlık, tarafsızlık ve mesleki şüphecilik

Yüksek kaliteli denetim faaliyetlerinin yürütülmesi, bağımsızlık, tarafsızlık ve mesleki şüphecilik gerektirmektedir. Bu durum, doğru olanı yapmanın çok önemli olduğu bir kalite kültürü yaratmak da dahil olmak üzere, kamu çıkarlarına hizmet etmede Deloitte'un kritik rolüne sürekli ve somut bir şekilde odaklanmak anlamına gelmektedir. Deloitte, çalışmaları boyunca mesleki şüphecilik zihniyetini sürdürmesi gereken bağımsız değerlendiriciler olarak denetçilerin önemli rolünü sürekli olarak vurgulamaktadır. Bu denetim yaklaşımı, Deloitte politikalarının, yöntemlerinin, prosedürlerinin ve öğreniminin birçok yönüne yansımakta ve kalite kontrol ve hesap verilebilirlik ile de pekiştirilmektedir.

## Denetim yaklaşımı

Deloitte'un yüksek kaliteli denetim yaklaşımı; Deloitte ağında ortak olan ve denetimi planlamak, gerçekleştirmek, kontrol etmek, gözden geçirmek, belgelemek, sonuçlandırmak ve sorumlulara iletmek için profesyonellerimiz tarafından kullanılan denetim araçlarıyla desteklenen bir denetim yöntemini içermektedir. Deloitte'un denetim yaklaşımı, mesleki standartlar ve yasa ve yönetmelikler kapsamındaki gereklilikler ile desteklenmektedir.

Deloitte denetim metodolojisi risk bazlıdır ve finansal tablo hesaplarına, açıklamalarına ve önemli bir yanlışlık içerme olasılığı bulunan temel alanlara odaklanmaktadır. Denetim metodolojimiz aynı zamanda dinamiktir ve yatırımcıların, şirketlerin ve diğer paydaşların değişen taleplerine ayak uydurmak için sürekli gelişir. Metodolojimizde, büyük veri setlerinin mevcudiyeti ve yönetimi ile istatistik alanındaki gelişmelerin Deloitte denetimlerinin kalitesini artırmaya devam etmek olduğu göz önünde bulundurulur.

## Yüksek kaliteli denetim faaliyetlerinin yürütülmesinde Deloitte uygulayıcılarını destekleme süreçleri

Deloitte uygulayıcılarının denetimlerini gerçekleştirirken başvurdukları kaynaklar, denetimlerin yürütülmesinde kullanılan ve tüm uygulayıcılarımızın kapsamlı bir çevrimiçi kütüphane olan Deloitte Global Teknik Kütüphanesi'nde ve denetim yürütme platformlarımızda (EMS ve Deloitte Levvia) bulunan tescilli araçları, rehberleri, materyalleri ve uygulama yardımcılarını içerir.

Deloitte, uygulayıcılarımız için düzenli olarak muhasebe ve denetim rehberliği yayınlar ve kaliteli denetim uygulamasını sürdürmek ve yönlendirmek için denetim risk değerlendirmelerinde ve yanıtlarında dikkate alınması gereken gelişmeleri bildirir.

## İstişare

Kalite ve risk yönetimi konuları, Deloitte'un denetim faaliyetlerinin ve denetimlerin yürütülmesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenle Deloitte, istişareyi karmaşık sorulara en uygun yanıtları belirlemeye yardımcı olan, gerekli ve işbirliğine dayalı bir süreç olarak görmektedir. Deloitte, uygun düzeyde bir mesleki muhakeme yapmak ve mesleki şüphecililiği uygulamak için denetim ekibi dışındaki profesyonellerle istişarenin gerekli olduğu durumları belirlemiştir. Deloitte'un istişare politikaları; sonuçların belgelenmesini, anlaşılmasını ve uygulanmasını gerektirmektedir. İstişare sürecinin etkinliğinin temeli, Deloitte'un uygun beceri ve uzmanlığa sahip istişare kaynaklarına yaptığı yatırımdır. İstişareye ek olarak, sorumlu ortaklar ve ekiplerin ek bilgi veya bakış açısına ihtiyaç duyduğu durumlarda, Denetim Kalite ekibinden veya konuda uzmanlaşmış diğer kişilerden yardım alınması teşvik edilmektedir.



## VII) İÇ VE DIŞ DENETİM KALİTE İZLEME SÜREÇLERİ

### Denetim Kalitesinin İzlenmesi

Denetim kalitesine sürekli odaklanmak, Deloitte markası için kilit önem taşımaktadır. Bir Deloitte denetiminin dünyanın neresinde yapılsa yapılsın, tutarlı bir şekilde ve yüksek kalitede yürütülmesi çok önemlidir.

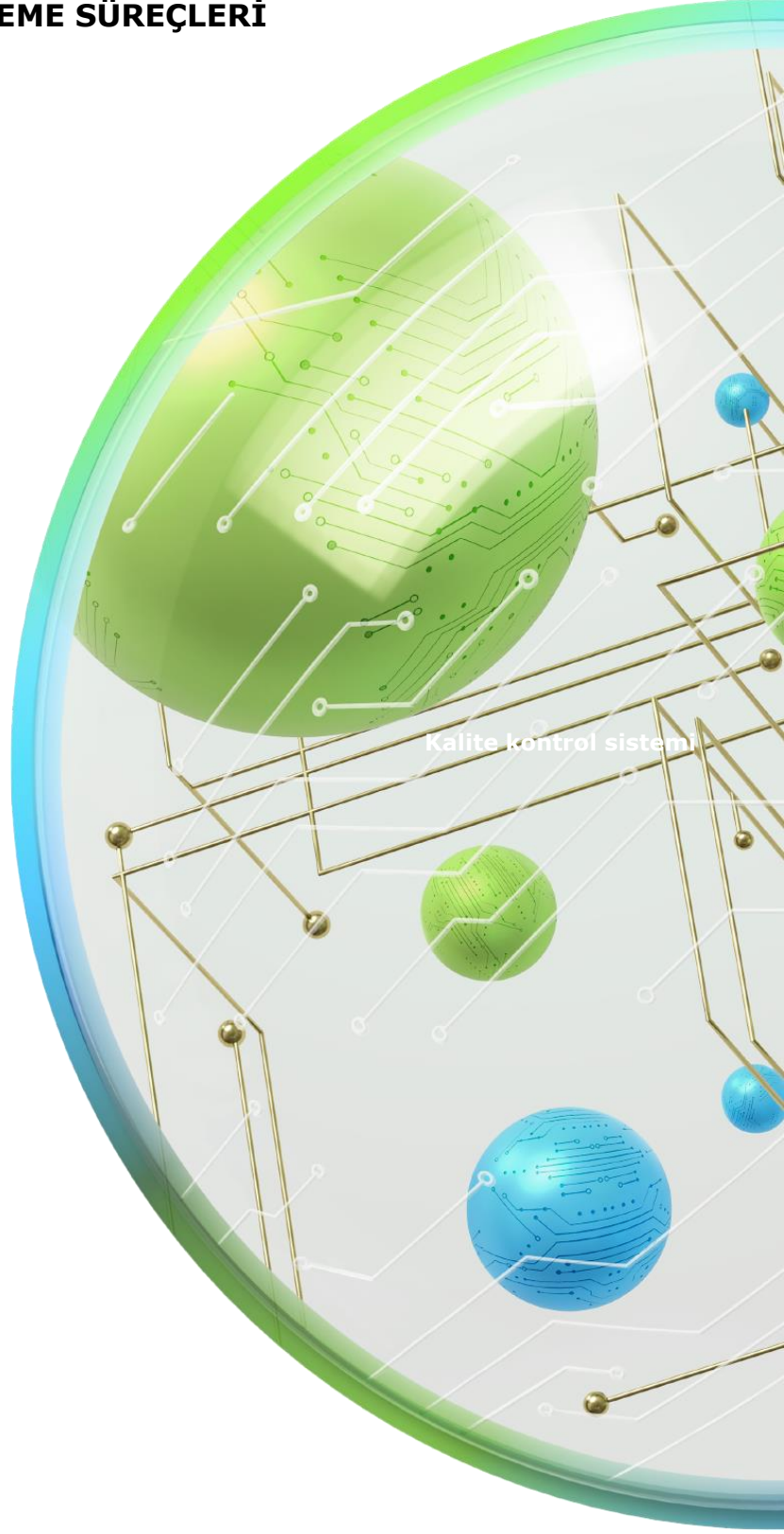
İzleme ve düzeltme süreçlerinin amacı, belirlenen eksikliklere yanıt vermek için uygun ve zamanında eylemler yapılmasını sağlamak amacıyla kalite yönetim sisteminin tasarımı, uygulanması ve işleyişi hakkında liderliğe ilgili, güvenilir ve zamanında bilgi sağlamaktır. Bu, kalite yönetim sistemindeki eksikliklerin ve iyi uygulamaların tespit edilmesini ve düzeltici faaliyetlerin denetim kalitesinde iyileştirmeler sağlamadaki etkinliğinin değerlendirilmesini içerir.



### Kalite Yönetim Sistemi (KYS) İzleme Süreci

KYS izleme süreci, Deloitte Türkiye'nin izleme faaliyetlerinin ayrılmaz bir parçasıdır ve ISQM 1'deki ilgili gereklilikleri göz önünde bulundurmanın yanı sıra, firma için belirlenen kalite risklerini ele alan yanıtların tasarımını, uygulanmasını ve operasyonel etkinliğini değerlendirir.

Denetim Kalite Göstergeleri (DKG), Deloitte Türkiye'nin denetim kalitesi eylem planlarını geliştirmesine ve izlemesine ve denetim kalitesi yolculuğundaki ilerlemeyi raporlamasına daha fazla yardımcı olmak için diğer ölçütlerle birlikte kullanılır.





## Devam Eden Denetimlere İlişkin İzleme Süreci

Deloitte Türkiye tarafından denetim kalitesinin sürekli olarak izlenmesi, zamanında çözümler ve gerçek zamanlı düzeltici faaliyetler sağlamak amacıyla, devam eden denetimlerdeki sorunların proaktif olarak tespit edilmesini içerir. Bu, aşağıdaki faaliyetler aracılığıyla gerçekleştirilir:

- Deloitte Türkiye denetim kalitesi lider(ler)inin yanı sıra sorumlu denetçiler ve denetim ekiplerinin de denetim kalitesini sürekli olarak izlemelerini ve anında aksiyon almalarını sağlayan bir dizi temel tanılama yönteminin uygulanması ve izlenmesi.
- Deloitte Türkiye denetim kalite lider(ler)inin ilerlemeyi değerlendirmesine ve devam eden denetimlerdeki potansiyel sorunları tespit etmesine yardımcı olmak için konuya özel "health check" programı.
- Deloitte Türkiye'nin denetim boyunca herhangi bir kalite sorununu proaktif olarak tanımlamasına ve düzeltmesine olanak tanıyan devam eden denetimlerin incelenmesi süreçleri.
- Devam eden denetimlerin izlenmesine ilişkin süreçlerin sonuçları, denetim metodolojisine veya güncellemelerine bağlılık açısından denetim görev ekiplerine ek iletişim ve desteğe ihtiyaç olup olmadığını belirlemek için genel olarak değerlendirilir.



## Tamamlanmış Denetimlere İlişkin İncelemeler

Tamamlanan denetimlere ilişkin incelemelerin temel bileşenleri şunlardır:

- Risk bazlı denetim seçimi ve Deloitte Türkiye tarafından hizmet verilen tüm ana sektörlerin dikkate alınması.
- Bulgularda ve görev derecelendirmelerinde tutarlılığı sağlamak için zorunlu moderasyon paneli.
- İzleme programları için girdi sağlayarak ve en iyi uygulamaları paylaşılarak küresel tutarlılığı artıran ve Deloitte Türkiye'den bağımsız olan dış ortaklar ve yardımcılarla gerçekleştirilen ağ izleme süreci.
- Merkezi inceleme ekiplerinin kurulması da dahil olmak üzere, doğru deneyim ve sektör bilgisine sahip uygun kaynakların (Deloitte Türkiye'nin yanı sıra diğer Deloitte coğrafyalarından) belirlenmesi.



## Dış İncelemeler

Deloitte Türkiye'nin kendi denetim kalitesini izlemesinin yanı sıra, çalışmalarımız düzenleyici kurumların da incelemelerine tabi olmaktadır.

Haziran 2022'de KGK tarafından bir şirketin 2020 yılı denetim dosyasına ilişkin inceleme gerçekleştirilmiştir. Mart 2023'te ilgili denetimin bağımsız denetim standartlarına uygunluğuna ilişkin inceleme sonuçları KGK tarafından Şirketimize bildirilmiştir.

Ağustos 2021'de SPK tarafından bir şirketin 2020 yılı denetim dosyasına ilişkin inceleme gerçekleştirilmiştir. Eylül 2022'de ilgili denetimin bağımsız denetim standartlarına uygunluğuna ilişkin inceleme sonuçları SPK tarafından Şirketimize bildirilmiştir.

KGK ve SPK'dan gelen bu bulgular denetim çalışmalarımızda iyileştirme alanları olarak belirlenmiş ve bu bulguların tekrarlanmaması için Şirketimiz tarafından gerekli aksiyonlar alınmıştır.

Ayrıca, Aralık 2022'de ve Mayıs 2023'te KGK tarafından iki şirketin 2021 yılı denetim dosyalarına ilişkin iki inceleme gerçekleştirilmiştir. Ancak nihai inceleme raporları henüz KGK'dan tarafımıza ulaşmamıştır.

Kalite, Şirket'imizin ve DTTL ağının bir numaralı önceliğidir. Kalite kontrol sistemimizi geliştirirken, iç ve dış değerlendirme süreçlerine önem vermekteyiz. Bu değerlendirmelerden elde edilen tüm yorum, öneri ve bulguları dikkatli bir şekilde değerlendiriyor, Denetim Kalite Planımızı geliştiriyor ve bu planların uygulanmasını düzenli olarak gözlemliyoruz.

Denetim hizmetleri liderinin denetim ortaklarıyla gerçekleştirdiği, güncel konuları ve izleme çalışmaları hakkında geri dönüşleri içeren devamlı iletişim programı bulunmaktadır. Kalite, her ay düzenlenen ortak toplantıları ile denetçilerle yapılan toplantılarda değişmez gündem maddesidir.



## Kök Neden Analizi ve İyileştirmeler

Sürekli iyileştirme, Deloitte'un kalite ve mükemmellik kültürü için esastır. Denetim seviyesindeki bulguların ve KYS eksikliklerinin neden ortaya çıktığını anlamak, etkili düzeltici eylemler tasarlayabilmek için kritik öneme sahiptir. İster iç ister dış izleme faaliyetleri yoluyla olsun, denetim seviyesindeki bulguları veya KYS eksiklikleri tespit edildiğinde, eksiklikleri belirlemek ve uygun iyileştirme faaliyetleri geliştirmek için harekete geçilir. Denetim kalitesinde sürekli iyileştirme sağlamak ve gelecekte benzer bulgulardan kaçınmak için iyileştirme zorunludur. Deloitte Türkiye tarafından bir denetim kalite planı hazırlanır ve kilit denetim kalite önceliklerinin etkin bir şekilde uygulanmasını ve izlenmesini sağlar.



## VIII) DENETİM HİZMETİ VERİLEN KAMU YARARINI İLGİLENDİREN KURULUŞLAR (KAYİK)

2022 yılı finansal tabloları incelenen ve 660 sayılı KHK’da sayılan ya da Kurul tarafından daha sonra KAYİK kapsamına alınan şirketlerin, fonların, kurum ve kuruluşların listesi EK A’da verilmiştir.



## IX) DENETÇİLERİN SÜREKLİ EĞİTİMİNE YÖNELİK İZLENEN POLİTİKALAR

Eğitim faaliyetlerimiz her seviye için yapılması planlanan sınıf eğitimleri ve dijital eğitimler olarak 2 ana başlık altında toplanmıştır.

### 1- Sınıf eğitimleri

#### a) Teknik eğitimler:

Haziran ayından başlayarak Eylül ayına kadar minimum 1 haftalık bir sürede, mevzuat, denetim teknikleri, denetim standartları, etik kurallar ana başlıklarında gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, finansal kuruluşlar (bankalar, sigorta şirketleri, vb.) gibi özellikli sektörlerle yönelik eğitimler ve türev işlemleri, konsolidasyon gibi özellikli konularla ilgili farklı tarihlerde düzenlenen ilave eğitimlerle, eğitim programı yıl boyunca desteklenmektedir.

#### b) Yönetimsel yetkinlik eğitimleri ("soft skill" eğitimler):

Deloitte'un tüm dünyada uygulanan ve yönetimsel yetkinliğin gelişmesini amaçlayan "Global Excellence Model (gEm)" verileri dahilinde uygulanmaktadır.

### 2- Dijital eğitimler

Her seviye için, bir sene içerisinde tamamlanması gereken dijital eğitimlerin toplam saati belirlenmekte ve çalışanların bu eğitimleri tamamlama süreçleri takip edilmektedir. Tüm teknik personelimizin belirlenen yıllık toplam saati karşılayacak şekilde, kariyer ve performans görüşmelerinin sonuçları ve ilgi alanları doğrultusunda dijital eğitimler programları arasından seçim yapması, seçtikleri eğitimlere kayıt olması ve eğitimleri gerçekleştirmesi beklenmektedir.

### 3- Yurt dışı eğitimleri

İlgili finansal raporlama standartları veya özel uzmanlık isteyen teknik konulara ilişkin olarak oluşturduğumuz teknik ekip, yurt dışında verilen eğitimlere katılmakta olup, öğrendikleri yenilikleri Türkiye'de çalışan diğer tüm personel ile paylaşmaktadır. Söz konusu konulara ilişkin yıl içinde düzenlenen eğitimlere katılacak ekipler, içerik ve gelişmelerin yoğunluğuna göre belirlenmekte ve ilgili eğitimlere yeterli sayıda ve kapsamda katılım sağlanmaktadır. Ayrıca ilgili personelin denetim, muhasebe standartları, kurumsal finansal yönetim, bankacılık, sigorta ve özel emeklilik mevzuatı konularında KGK mevzuatı kapsamında eğitim alması sağlanmaktadır.



## IX) DENETÇİLERİN SÜREKLİ EĞİTİMİNE YÖNELİK İZLENEN POLİTİKALAR (devamı)

1 Haziran 2022 – 31 Mayıs 2023 döneminde verilen başlıca eğitimlerin; eğitim konuları, süreleri ve katılımcılara ilişkin bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Eğitim Konuları	Eğitim Verilen Kişi Seviyeleri	Saat (Süre)
Denetim Kalite ve Proje Yönetimi	Sorumlu Denetçiler, Denetçiler, Denetçi Yardımcıları	52 saat
Bağımsız Denetçiler için Sürekli Eğitim	Sorumlu Denetçiler, Denetçiler	42 saat
Stok Sayım Eğitimleri	Denetçi Yardımcıları	3 saat
Kalite ve Dönüşüm Eğitimleri	Sorumlu Denetçiler, Denetçiler, Denetçi Yardımcıları	3 saat
Yeni Müdürler için Yönetim Becerileri	Denetçi Yardımcıları	19 saat
İşe Yeni Başlayanlar için Oryantasyon Programı	Denetçi Yardımcıları	16 saat
Sosyal Beceri ("Soft Skill") Eğitimleri	Denetçiler, Denetçi Yardımcıları	5 saat
Raporlama Eğitimleri	Denetçiler, Denetçi Yardımcıları	70 saat
Denetim Metodolojisi ile İlgili Teknik Eğitimler	Denetçiler, Denetçi Yardımcıları	526 saat

“Denetim Metodolojisi ile İlgili Teknik Eğitimler” denetçilerin ve denetçi yardımcılarının deneyim ve pozisyonlarına göre farklılaşan içeriklerde verilmiştir. Yukarıdaki saatler bütün pozisyonlara verilen eğitimleri toplu olarak içermektedir.

## X) BAĞIMSIZLIK İLKESİNE UYUM

Bağımsızlık ve bağımsızlığın korunması hususunda 6102 sayılı Kanun’un ilgili hükümleri ile Bağımsız Denetim Yönetmeliği’nin 22’nci maddesine, Türkiye Denetim Standartları (“TDS”)’na ve diğer düzenleyici Kurul ve Kurumların düzenlemelerine uygunluğun sağlanması hususundaki gözden geçirmeler yeterli kapsamda, nitelikte ve zamanında gerçekleştirilmekte, denetçi ve Sorumlu Denetçilerin bağımsızlık beyanları TDS’lere uygun olarak alınmakta ve gerçek durumu yansıtmaktadır. Etik değerler, risk yönetimi ve bağımsızlık, hem KGK mevzuatı hem de Şirketimiz iç prosedürleri/standartları dahilinde özel olarak kurulmuş bir ekip tarafından takip edilmektedir.

### Etik Değerler Kodu:

Etik yaklaşımımızın merkezi, Global olarak İş Davranış İlkelerimizi içeren etik kodumuzdur. Bu ilkeler üye firmalarımızda etik ile ilgili tutarlı bir yaklaşım sağlamak için geliştirilmiştir. Global İş Davranış İlkeleri tüm Deloitte Ağı için geçerlidir ve tüm profesyonellerimizin nasıl davrandığının temelini oluşturmaktadır. Kaynaklarımız, interaktif etik kod web sitesi ve firma çapındaki iletişimlerle bu ilkeleri yerleştirmeyi ve etik değerler hakkındaki tartışmaları teşvik etmeyi amaçlamaktayız.

Firma çapındaki etik eğitimlerimiz çalışanlarımızı etik kararlarda doğru karar vermek konusunda donatmaktadır. Karşılaşılabilecek etik zorlukların başkalarıyla istişare yoluyla nasıl çözülebileceğine dair etik mailleri gönderilmekte ve sınıf içi etik eğitimleri verilmektedir. Tüm çalışanlarımız senelik etik eğitimlerini tamamlamıştır.

Şirket’in motivasyonel (teşvikler, ödüller, performans yönetimi) ve disiplin sistemleri ve işe alım prosedürleri arasındaki bağları güçlendirmek için olumlu adımlar atılmıştır, böylece firmanın amacı, değerleri, beklenen davranışları, stratejisi ve istenen denetim kalite kültürü ile uyumlu hale gelmiştir.

Deloitte, tüm çalışanlarından özellikle davranış ve dürüstlük açısından yüksek standartlar beklemektedir. Ortaklarımızın ve çalışanlarımızın davranışlarının kendilerinden beklenen standartların altında kaldığı durumlarda, Şirket’in soruşturma prosedürleri aracılığıyla uygun önlemler alınmaktadır.

## XI) GELİRİN DAĞILIMI

31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla gelirimizin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	TL’000
Finansal tablo denetimleri	320.776
Diğer denetimler	24.735
Denetim dışı hizmet gelirleri	93.397
<b>Toplam</b>	<b>438.908</b>



## XII) SORUMLU DENETÇİLERİN ÜCRETLENDİRİLME ESASLARI

Tüm profesyonellerden yüksek kaliteli denetimler gerçekleştirmesi beklenir ve bu görüş tüm Deloitte ağında uygulanır. Denetim kalitesi, ödül ve takdir programlarıyla takdir edilir ve profesyonellerin genel değerlendirmelerinin ölçüldüğü her seviyedeki performans standartlarına dahil edilir.

Deloitte Türkiye'nin sorumlu denetçileri, global politikalara uygun olarak yıllık bazda değerlendirilir ve değerlendirme sonucuna bağlı olarak ortakların yıllık ücretleri artabilir veya azalabilir. Sorumlu denetçi performans değerlendirmelerinde özellikle aşağıdaki faktörler göz önünde bulundurulur:

- Kalite ve risk
- Müşteri
- Finansal katkılar
- İnsan kaynakları

Tüm sorumlu denetçilerin Şirket'in dürüstlük, bağımsızlık, risk ve kalite konularında belirlenmiş beklentileri karşılaması gerekmektedir. Yöneticilerden beklenen başlıca niceliksel katkılar kalite ve risk, müşteri, finansal katkılar ve insan kaynakları iken, niteliksel katkılar, yöneticilerin almış oldukları rol ve sorumlulukları çerçevesinde kişi bazında belirlenmektedir. Bu katkıların derecesi, performans değerlendirme sürecinde karşılıklı müzakereler yoluyla değerlendirilir.

Ücretlendirme kararları Şirketin ve sorumlu denetçilerin performansı, piyasa dinamikleri ve şirket içi dengeler değerlendirilerek alınır. Bu amaçla ücret araştırma şirketleri tarafından sağlanan raporlar dikkatle değerlendirilir.



### XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ

Şirket, yerel düzenleyici otoriteler (KGK, SPK, BDDK, EPDK, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, EDDK, T.C.Ticaret Bakanlığı) ve Deloitte Global kalite kontrol prosedür ve kurallarına tabidir.

Kalite kontrol sistemimiz, Uluslararası Bağımsız Denetim ve Güvence Denetimi Standartları Kurulu (IAASB) tarafından belirlenen Uluslararası Kalite Yönetim Standardı 1 (ISQM 1), KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği (BDY), Bağımsız Denetim Standardı 220 (BDS 220) ile Kalite Kontrol Standardı 1 (KKS 1), Kalite Yönetim Standardı 1 (KYS 1), Muhasebeciler için Uluslararası Etik Standartları Kurulu (IESBA) tarafından yayınlanan Profesyonel Muhasebecilerin Etik İlkeleri ve KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar'a dayanmaktadır.

#### Kalite Kontrol Sisteminin Etkinliğine İlişkin Beyan

Şirketimizin bağımsız denetim ve diğer güvence denetimlerinin kalitesinin kontrolü için ilgili mevzuatıyarınca öngörülen tüm hususlar dikkate alınarak oluşturulmuş kalite kontrol sistemimizin sağlıklıolduğunu, etkin bir şekilde çalıştığını ve potansiyel iyileştirme veya gelişim alanlarını kolayca belirlememize imkân sağladığını düşünmekteyiz.

Oluşturulan kalite kontrol sistemimiz aşağıdaki unsurları içermektedir:

- (1) Denetim Şirketi bünyesindeki kaliteye ilişkin liderlik sorumlulukları
- (2) İlgili etik ve bağımsızlık hükümleri
- (3) Denetimin yürütülmesi
- (4) İzleme
- (5) Müşteri ve hizmet kabulü ve devamı
- (6) İnsan kaynakları

#### (1) Denetim Şirketi bünyesindeki kaliteye ilişkin liderlik sorumlulukları

Şirketimiz, gerekli uygulama ve kuralları ön plana çıkararak, kalitenin şirket kültürü olarak en öncelikli konuma getirilmesini desteklemektedir. Şirketimiz, profesyonel mükemmelliğin üstün denetim kalitesini sürdürülebilir bir düzeyde sağlamanın temelini oluşturduğuna inanmaktadır. Şirketin yöneticileri kalite kontrol sistemine ilişkin her türlü sorumluluğu üstlenmekle birlikte, Şirketimizde kalite kontrol sistemine ilişkin nihai sorumluluk Yönetim Kurulu'na aittir.

Şirketimiz Yönetim Kurulu, kalite kontrol sisteminin işleyişinden sorumlu olarak Risk Lideri ("RL") ve Kalite Lideri ("KL") yetkilendirmiştir. RL ve KL'ye kalite kontrol sisteminin işleyişi kapsamında kurulan Kalite Kontrol Güvence Komitesi ve bu çalışmalarda görev alan baş denetçi ve denetçilerden oluşan teknik ofis destek vermektedir.

## XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)

### (2) İlgili Etik ve Bağımsızlık Hükümleri

#### Etik

Şirketimiz, Türkiye mevzuatının gerektirdiği etik kurallarına uymakla mükelleftir. Bu çerçevede, KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ile DTTL kurallarına ve prosedürlerine uymakla da yükümlüdür. DTTL kuralları, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu'nun (International Federation of Accountants - "IFAC") standartları düzenleyici bir kuruluşu olan Muhasebeciler için Uluslararası Etik Standartları Kurulu (Ethics Standards Board for Accountants - "IESBA") tarafından düzenlenen Serbest Muhasebecilere Yönelik Etik Kuralları'nın (Code of Ethics for Professional Accountants) A ve B Bölümlerinde belirtilen hükümler ve kurallar ile aynı düzenlemeleri içerir.

Şirket CEO dışındaki bir Sorumlu Denetçiyi "Etik Lideri" olarak atamıştır. Etik Lideri direkt olarak CEO'ya ve Şirket'in idare organına raporlamaktadır.

"Deloitte Türkiye Davranış Kuralları" tüm mesleki faaliyetlerimizi yöneten etik çerçeveyi belirler. İşimizde ve müşterilerimiz, meslektaşlarımız ve harici taraflar ile etkileşimlerimizde nasıl bir yaklaşım belirlememiz gerektiği konusunda temel ilkedir. Mesleki faaliyetlerimizin nasıl yürütülmesi gerektiği ile ilgili hususlar gündeme geldiğinde takip edilmesi gereken uygun davranışın göz önüne alınması için bir çerçeve sağlayarak çalışanlarımıza yardımcı olur. Şirketimizin temellerini oluşturan ilkeleri herkesin anlaması gerekmektedir. Deloitte Türkiye Davranış Kuralları, bu hedefe ulaşabilmemiz için hayati önem taşımaktadır. Davranış Kurallarımızın çok sayıda farklı boyutu bulunmaktadır. Bunlardan bazıları Şirketimizi ve çalışanlarımızı etkileyen düzenleyici veya yasal şartlardır. Bazıları ise Şirket politikamızın uygulamalarıdır. Ancak hepsi de, Şirket Ortak ve çalışanları olarak Deloitte'ta kabul ettiğimiz kişisel sorumluluklarla tutarlıdır.

Davranış kuralları şu konuları içermektedir:

- Etik ilkelerimiz, ortak değerlerimiz – sorumluluklarımız,
- Müşterilere karşı etik sorumluluklarımız; bağımsızlığımızı koruma gereği,
- Hukuki ve düzenleyici otoritelere uyum ile ilgili yükümlülüklerimiz,
- Topluma verdiğimiz destek,
- Birbirimize karşı olan sorumluluklarımız, ve
- Bilgi güvenliğinin sağlanmasına ilişkin sorumluluklarımız.

Şirketimizdeki herkes, Deloitte Türkiye Davranış Kuralları'nı bilmek, anlamak ve bu kurallara uymakla görevlidir. Kurallara uymamak Şirket ve çalışanları için ciddi risk oluşturabilir ve Şirket'ten çıkarılmaya kadar varabilen disiplin işlemlerinin uygulanmasına yol açabilir. Ayrıca tüm Sorumlu Denetçiler ve Denetim Ekipleri Deloitte Türkiye Davranış Kuralları'nı okuduklarını, anladıklarını ve bu kurallara uymakla yükümlü olduklarını beyan ederler. Şirket; ortakları ve çalışanlarının etik konularını danışabilecekleri ve tartışabilecekleri çeşitli iletişim kanalları sağlamaktadır. Danışma sürecini desteklemeye yönelik "Misillemeye Karşı Koruma" politikası da bulunmakta ve yine bu rehberde yer almaktadır. Davranış Kuralları rehberinde belirtilen çalışma ortamını desteklemeye yönelik olarak "Ayrımcılık ve Tacize Karşı Koruma Politikası" da etik programının önemli bir parçasıdır.

Şirket, etik ve bağımsızlık konularına verdiği önemi, kullandığı iletişim araçları, uyguladığı eğitim programları, uyum süreçleri ve yürürlüğe koymuş olduğu politikalar ile de göstermektedir.

# Deloitte Global Etik Kuralları

**Deloitte, ayırt edici kalitede ve yüksek mesleki davranış standartlarında, dürüst bir hizmet sunma ilkesine bağlıdır.**






Deloitte'un Global Etik ve Doğruluk Kuralları ("Global Kurallar") Deloitte ağında etiğe ilişkin üstlenilmesi beklenen yükümlülükleri ve yaklaşık 457.000 Deloitte çalışanından güçlü ve ilkeli bir temel sağlanmasına ilişkin beklentileri ifade etmektedir. Deloitte ağı etik programının temelleri aşağıdaki unsurlardan oluşur:



### XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)

#### (2) İlgili Etik ve Bağımsızlık Hükümleri (devamı)

##### Deloitte Global Bağımsızlık

Deloitte Global Bağımsızlık	
	Profesyonel Muhasebeciler için Uluslararası Etik Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Profesyonel Muhasebeciler için Etik Kurallarına ve "US Securities and Exchange Commission ("SEC") ile Public Company Accounting Oversight Board ("PCAOB")'un bağımsızlık standartlarına dayalı bağımsızlık politikaları ve prosedürlerini belirler.
	Gerektiğinde firmaları devam eden KYS izleme faaliyetlerinde destekler ve küresel odak alanları hakkında fikir verir. Üç yılda bir, izleme programı aracılığıyla ağ izleme faaliyetleri gerçekleştirir ve firmaların İzleme ve İyileştirme faaliyetlerinin bir parçası olarak değerlendirilmek üzere öneriler ve gözlemler sunar. Gerektiğinde derinlemesine takip incelemeleri gerçekleştirilir.
	Firmalara gerektiğinde teknik bağımsızlık uzmanlığı sağlar ve bu uzmanlık aynı zamanda küresel politikalar, prosedürel beklentiler, araçlar ve uygulama destek faaliyetlerine yönelik potansiyel iyileştirmeler hakkında bilgi verir.
	Finansal ilgi alanları ve hizmet onaylarının kapsamı da dahil olmak üzere, kişisel ve mesleki bağımsızlık gereksinimlerine uyumu desteklemek için, profesyonellere bilgi sağlamak üzere global sistemler sunar.
	Bağımsızlık ve hizmet liderliği ekipleriyle kurulan aktif iletişim, düzenli irtibat ve güncel bildirimlerin yanı sıra geliştirilen rehberlik ve eğitimler yoluyla Deloitte ağında bağımsızlık bilincini destekler.

#### Bağımsızlık

Şirket'in bağımsızlık ile ilişkili olarak mevcut mesleki standartlara uyumun makul bir güvence çerçevesinde sağlanması amacıyla geliştirdiği politikaları ve uygulamaları bulunmaktadır. Bu politika ve uygulamalar, kuralları esas alarak belirlenmiş ve daha kısıtlayıcı olabilecek yerel standartları ya da Deloitte politikalarını mümkün olduğunca yansıtabilecek şekilde geliştirilmiştir.

Şirket'in bağımsızlığa ilişkin kalite kontrol sistemi aşağıdakileri içerir:

- Bağımsızlık politikaları ve uygulamaları
- Deloitte Şirket Arama ve Uyum Sistemi (Deloitte Entity Search and Compliance System - "DESC"), Global Bağımsızlık Takip Sistemi (Global Independence Monitoring System - "GIMS") dahil olmak üzere uyumu sağlayan iş süreçleri araçları, Doğrulama/Bildirim ve İstişare süreçleri
- İş ilişkisi değerlendirme ve takip süreçleri
- Bağımsızlık ile ilgili eğitimler
- Kişisel bağımsızlık ile ilgili bağımsızlık sistemlerinin ve kontrollerinin takibi ve sunulan hizmet ve gerçekleştirilen uygulamaların değerlendirmesi
- Disiplin ile ilgili alınacak önlemler ve disiplin cezaları
- Bağımsızlık ile ilgili kullanılan sistem ve kontrollerin sorumluluğu
- Üst düzey şirket yöneticilerinin bağımsızlık konusuna verdiği önem ve yaklaşım, bu konudaki şirket kültürü

### XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)

#### (2) İlgili Etik ve Bağımsızlık Hükümleri (devamı)

##### Bağımsızlık (devamı)

##### **1: Bağımsızlık Politikaları ve Uygulamaları**

Şirket'in bağımsızlık politikaları ve uygulamaları; Şirket, Şirket ortakları, profesyonel ve destek birimi çalışanları ve bu kişilerin bazı yakınları/akrabaları için geçerlidir. Bazı durumlarda bu politika ve prosedürler, global bağımsızlık kurallarına göre daha fazla kısıtlayıcıdır ve Şirket'in bir denetim müşterisi ("Kısıtlı Şirket") ve onun bağlı kuruluşları için bağımsızlığını korumasında geçerli olan bağımsızlık kurallarını içerir.

Bu politikalar uyarınca Şirket ve onun ortakları ve profesyonel çalışanları, bir işletmeyle herhangi bir ticari faaliyette bulunmadan önce, diğer ilişkilerin yanı sıra, söz konusu bu işletmenin kısıtlı bir şirket olup olmadığını bilmek zorundadır. Şirket, Şirket ortakları, direktörleri ve müdürleri (bu kişilerin eşleri ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler dahil), finansal yatırımlarını ve yatırım hesaplarını bir takip sistemi olan "GIMS"e kaydeder. GIMS, finansal yatırımların ve yatırım hesaplarının elektronik olarak takip edilmesini sağlayarak, bu finansal varlıkların elde tutulabilmesinin bağımsızlık açısından belirlenmesine yardımcı olur. Şirket'in bağımsızlık politikalarına kişisel uyumun sağlanması amacıyla Şirket ortakları, profesyonel ve destek birimi çalışanları Şirket'te ilk olarak çalışmaya başladıkları tarihten itibaren her yıl bağımsızlık bildiriminde bulunurlar.

Şirket ortakları, profesyonel ve destek birimi çalışanları Şirket'in bağımsızlık politikaları ve uygulamalarına elektronik olarak erişim sağlayabilirler. Bu politikalara ve uygulamalara ilişkin değişiklikler de aynı şekilde Şirket ortakları, profesyonel ve destek birimi çalışanlarına elektronik olarak iletilir ve güncellenir. Ayrıca, bağımsızlıkla ilgili diğer bilgi ve belgeler, bağımsızlık web sayfasında mevcuttur. Bağımsızlık politikalarıyla ilgili farkındalığı ve anlayışı güçlendirmek ve uluslararası kısıtlı şirketlerdeki değişiklikleri vurgulamak amacıyla bu politikalar ve diğer uygulamalar ile ilgili hatırlatmalar, iletişimin bir parçası olarak düzenli olarak yayımlanmaktadır.

Denetim hizmetinden sorumlu Şirket ortağının denetim çalışması süresince bağımsızlık konularını dikkate alması ve gerektiğinde denetim komitesiyle veya yönetiminden sorumlu kişilerle iletişim kurmasını sağlamak için gerekli olan politika ve uygulamalar bulunmaktadır.

##### **2: DESC Sistemi, GIMS Sistemi, Doğrulama/Bildirim ve İstisare Süreçleri**

##### DESC Sistemi

Şirket bağımsızlığının ve Şirket ortakları, profesyonel ve destek birimi çalışanlarının kişisel bağımsızlıklarının kontrol edilmesinde kullanılan üç uygulama mevcuttur: DESC sistemi, GIMS sistemi ve doğrulama/bildirim süreçleri.

Bu üç uygulama (1) Şirket ortaklarının ve profesyonel çalışanların bir işletmenin kısıtlı bir şirket olup olmadığını ya da onun finansal yatırım araçlarının ya da menkul kıymetlerinin kısıtlanmış olup olmadığını belirlemek için, DESC (Uluslararası Kısıtlı Şirketler Veri Tabanı) ve/veya GIMS (Finansal Yatırım Araçları ve Menkul Kıymetler Veri Tabanı) sisteminde arama yapması, (2) Şirket ortaklarının, direktörlerinin ve müdürlerinin finansal yatırımlarını ve yatırım hesaplarını GIMS sistemindeki portföylerine kaydetmesi ve (3) Şirket'in bağımsızlık politikalarına kişisel uyumun sağlanması amacıyla Şirket çalışanlarından bağımsızlık politikalarına uyumu sağladıklarına dair yıllık bildirimler alması ve Şirket'in ve çalışanlarının Şirket'in bağımsızlık politikalarıyla uyumlu olduklarını Deloitte'a teyit etmesi suretiyle birbirini destekler.

## XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)

### (2) İlgili Etik ve Bağımsızlık Hükümleri (devamı)

#### Bağımsızlık (devamı)

#### 2: DESC Sistemi, GIMS Sistemi, Doğrulama/Bildirim ve İstisare Süreçleri (devamı)

##### DESC Sistemi (devamı)

Deloitte ağında olan üye şirketler DESC sistemini kullanır. Deloitte ağında olan üye şirketler, en azından, uluslararası kısıtlı şirket tanımını karşılayan denetim müşterilerini ve bağlı kuruluşlarını DESC sistemine kaydeder. Uluslararası kısıtlı şirket tanımı halka açık denetim müşterilerinin yanı sıra kamu yararını ilgilendiren diğer denetim müşterilerini içerir. Uluslararası kısıtlı şirketlere ilişkin bilgiler, DESC sistemine kayıtlıdır. Şirket tarafından Deloitte'a raporlanan bu bilgilerin doğruluğu ve tamlığı, denetim ekipleri ve/veya Deloitte üye firmaları tarafından yapılan periyodik güncellemeler ile sağlanmaktadır. DESC sisteminde yer alan şirket bilgilerindeki değişiklikler, bu süreçlere göre güncellenir. Şirket ortaklarının ve profesyonel çalışanlarının DESC sistemine çevrim içi erişimleri bulunmaktadır.

DESC sistemi ayrıca bir müşteriye hizmet sunulabilmesi için gerekli olan onayların alınması ve belgelenmesinde de kullanılmaktadır. Birçok ülkede denetim müşterisinin (kısıtlı şirket) denetim komitesi veya yönetiminden sorumlu olan kişilerin verilecek hizmeti önceden onaylaması gerekir. Bu gibi durumlarda, DESC sisteminde yer alan onay süreçleri devreye girer. Hizmet taleplerinin onaylanmadan önce, gerekli ön onayların alınabilmesi ve belgelenebilmesi için Müşteri Hizmetlerinden Sorumlu Ortak tarafından onaylanması amacıyla sisteme giriş yapılır ve böylece Deloitte üye firmalar arasında standart bir iş süreci oluşturulur.

##### Finansal Yatırımlar ve Yatırım Hesapları için GIMS Kullanımı

Deloitte ağından olan her bir üye firma, yukarıda bahsedilenlerin yanı sıra uluslararası kısıtlı şirketler ile bağlantılı olan finansal kuruluşlardaki halka açık olan yatırım hesaplarını belirleyerek raporlar. Bu finansal kuruluşlar ve ilgili yatırım hesapları GIMS sisteminde kayıtlıdır. Deloitte ağında olan üye şirketler GIMS sistemini kullanır ve Deloitte ağından olan her bir üye firma, üye firma ortakları ve profesyonel çalışanları ile ilgili olan takip ve izleme uygulamalarını yönetir. Şirket ortakları ve profesyonel çalışanları finansal bir yatırım yapmadan ya da yatırım hesabı açtırmadan önce ilgili yatırımların yasaklı olup olmadığını öğrenmek amacıyla DESC ve GIMS sistemini kullanır. Bu kontrol, Şirket ortakları ve profesyonel çalışanların eşlerin ve/veya bakmakla yükümlü oldukları kişilerin yatırımları ve yatırım hesapları için de geçerlidir. Şirket ortakları, direktörleri ve müdürleri, izleme/takip sürecinin bir parçası olarak belirlenmiş olan bu finansal yatırımları ve hesapları kendi GIMS portföyüne tanımlar.

Bunlara ek olarak, GIMS sistemi Şirket'in politikalarına aykırı olabilecek yatırım ilişkilerinin belirlenmesinde ve sonrasında bu hususların incelenerek, düzeltilmesinde Şirket ortaklarına, direktörlerine ve müdürlerine destek sağlar. Böyle bir durum tespit edildiğinde, sistem bireylerin bağımsızlığını zedeleyen bir durumun söz konusu olabileceğini bildirerek, bu yatırımların uygun olup olmayacağını anlaşılmaya imkân veren sorular sorar. Ayrıca bu sistem, daha önceden kısıtlı olmayan bir işletmenin/yatırımın sonradan kısıtlı olduğu durumlarda bireylere bilgilendirme yaparak, yerinde ve zamanında doğru önlemlerin alınmasını sağlar. Şirket bu bilgilendirmeleri ilgili kişiler gerekli önlemleri alana kadar izlemeye alır ve takip eder.

## **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

### **(2) İlgili Etik ve Bağımsızlık Hükümleri (devamı)**

#### Bağımsızlık (devamı)

#### **2: DESC Sistemi, GIMS Sistemi, Doğrulama/Bildirim ve İstisare Süreçleri (devamı)**

##### Doğrulama/Bildirim Süreçleri

Tüm çalışanlar mevcut bağımsızlık politikaları çerçevesinde yıllık olarak bağımsızlık bildirimleri yapmakla yükümlüdür. Ayrıca yıl içerisinde, Şirket, işe yeni başlayan profesyonel ve destek birimi çalışanlarından işe başladıklarında, yeni Şirket ortağı olacak profesyonel çalışanlardan ortaklığa kabul edilmeden önce ve mevcut Şirket ortaklarının görev yerlerinde ya da pozisyonlarında değişiklik olduğunda bu Şirket ortaklarından bağımsızlık ile ilgili sorumluluklarının beyanı için bağımsızlık bildirimi alır.

Ayrıca her denetim ekibinden, Deloitte Türkiye'nin Etik Hükümleri'ne ve bağımsızlık politikalarına uygun hareket ettikleri ve Türk Ticaret Kanunu'nun 400'üncü maddesi ile KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin Madde 22 "Bağımsızlık ve Bağımsızlığın Korunması", Madde 26 "Denetim Faaliyetine İlişkin Kısıtlamalar" maddelerini okuyup anladıklarını ve bu maddeler uyarınca bağımsızlıklarını zedeleyecek veya tehlikeye düşürecek bir durum olmadığını beyan ve taahhüt etmeleri talep edilmektedir.

Şirket, kendisinin, Şirket ortaklarının ve profesyonel ve destek birimi çalışanlarının (Şirket'in kendisinin kısıtlı şirketlerden bağımsız olması da dâhil olmak üzere) bağımsızlık kurallarına uymak amacıyla yeterli derecede aldığı tüm önlemleri yıllık olarak Deloitte'a raporlar.

##### İstisare Ağı/Süreçleri

Şirket, Şirket ortaklarının ve çalışanlarının bağımsızlık konularında takip edilmesi gereken süreçleri ve politikaları ve iletişime geçilecek kişileri belirler. Ayrıca Şirket, bu konularla ilgili olarak bir görüş veya tavsiyeye ihtiyaç olması halinde Deloitte Bağımsızlık Ekibi ve diğer üye firmalar ile istişarelerde bulunur.

#### **3: İş İlişkilerinin Kontrolü ve Takip Süreci**

Şirket uygulamaları gereği iş ilişkileri kontrol ve takip edilmektedir. Bu süreçlerin amacı, kısıtlı bir şirket veya onun yönetimi/yöneticileri veya önemli hissedarları ile herhangi bir işi ilişkisi kurmadan önce, bu ilişkinin bağımsızlığı zedelediğinden emin olunmasını sağlamaktır.

#### **4: Bağımsızlık ile ilgili Eğitimler**

Şirket, Şirket ortaklarına ve profesyonel çalışanlarına bağımsızlık ile ilgili eğitimler verir.

#### **5: Kişisel bağımsızlık ile ilgili bağımsızlık sistemlerinin ve kontrollerinin takibi ve sunulan hizmet ve gerçekleştirilen uygulamaların değerlendirilmesi**

##### Kişisel Bağımsızlığın Kontrolü

Şirket, belirli dönemlerde Şirket'in bağımsızlık politikalarına ve uygulamalarına uygunluğunu denetler. Bu kontrollerin amacı; Şirket ortakları, direktörleri ve müdürleri tarafından bağımsızlık amaçlı sunulan, beyan edilen ve GIMS sistemine kaydedilen bilgilerin doğru ve eksiksiz olup, olmadığının test edilmesidir.



## **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

### **(2) İlgili Etik ve Bağımsızlık Hükümleri (devamı)**

#### Bağımsızlık (devamı)

#### **5: Kişisel bağımsızlık ile ilgili bağımsızlık sistemlerinin ve kontrollerinin takibi ve sunulan hizmet ve gerçekleştirilen uygulamaların değerlendirmesi (devamı)**

##### Kişisel Bağımsızlığın Kontrolü (devamı)

KGK tarafından belirlenen işletmeler ile borsada işlem gören işletmelerin finansal tablolarının bağımsız denetimlerinde, Sorumlu Denetçi, denetçi ve rotasyon hükümlerine tabi diğer kişiler, son 10 yılda 7 yıl denetim çalışması yürütmeleri sonunda rotasyona tabi tutulurlar. 7 yıllık hizmet sonucu rotasyona tabi olan ilgili Sorumlu denetçi ve denetçi, en az üç yıl sonra tekrar aynı müşteriye denetim hizmeti verebilir. Ayrıca bu üç yıllık süreçte, ilgili Sorumlu denetçi veya denetçi, o denetim işinin kalite kontrolünü gözden geçiren kişi olarak atanamaz; denetim ekibine teknik ve endüstri spesifik konularda ve denetim çalışmalarının sonucunu etkileyecek hususlarla ilgili danışmanlık veremez. Ayrıca, kalite kontrolünü gözden geçiren kişi, ilgili müşterinin denetim çalışmalarında yer alamaz.

Şirket, Sorumlu Denetçiler ve denetim ekipleri, denetim çalışmalarında denetlenen kuruluştan bağımsız ve tarafsız olmak zorunda olup, hiçbir şekilde denetlenen kuruluşların karar alma mekanizmalarına katılamazlar.

Sorumlu Denetçiler, denetçiler ve diğer tüm çalışanlar finansal bağımsızlık politikalarına uymakla yükümlüdürler. Bu yükümlülük Şirket'in, tüm çalışanların ve bunların boşanmış dahi olsalar eşleri ile 3. dereceye kadar (3. derece dahil) kan ve kayın hısımlarının denetlenen işletme ile doğrudan veya dolaylı olarak menfaat, ortaklık, kilit yönetici sıfatıyla iş, olağan ekonomik ilişkiler dışında borç veya alacak ilişkilerine girilmiş olmasını yasaklar.

Rutin bankacılık işlemlerinden olan vadeli/vadesiz mevduat ve kredi ilişkisine girilmesi faiz oranlarının piyasa koşullarına ve üçüncü şahıslara tanınan oranlarla aynı olması durumunda bağımsızlık açısından uygundur.

##### Şirket'in Bağımsızlık Kurallarına Uyumunun Kontrolü

Şirket içi gerçekleştirilen bağımsızlık uygulamaları üç yılı aşmamak şartıyla belirli dönemlerde kontrol edilmektedir. Bu kontroller, Şirket ve müşteri düzeyinde bağımsızlık politikalarına uygunluğu içerir.

#### **6: Disiplin ile ilgili alınacak önlemler ve disiplin cezaları**

Bağımsızlık politikalarına ve uygulamalarına aykırı durumlar olması halinde, Şirket'in uyguladığı çeşitli disiplin politikaları ve uygulamaları mevcuttur. Bu politikalar ve prosedürler, Şirket ortakları ve tüm çalışanlarının bu disiplin politikaları ve uygulamalarını ihlal etmesi durumunda uygulanmak amacıyla düzenlenmiştir.

## XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)

### (2) İlgili Etik ve Bağımsızlık Hükümleri (devamı)

#### Bağımsızlık (devamı)

#### 7: Bağımsızlık ile ilgili kullanılan sistem ve kontrollerin sorumluluğu

Şirket'in bağımsızlık ile ilgili kalite kontrollerinin tesisi ve gerçekleştirilmesinden sorumlu bir Bağımsızlık Lideri bulunmaktadır. Bağımsızlık Lideri Şirket'in: (1) bağımsızlık ile ilgili konularda görüş ve danışmanlık, (2) bağımsızlık ile ilgili eğitim programları, (3) DESC sistemindeki kısıtlı şirket bilgileri, (4) DESC sisteminin kullanılması ve takibi, (5) GIMS sisteminin kullanımı ve takibi, (6) yıllık olarak yapılan bağımsızlık bildirimleri, (7) kontrol ve test süreçleri ve (8) disiplin uygulamaları ile ilgili iş süreçlerinin uygulanması ve sürekliliğinin sağlanması ve Şirket'in bağımsızlıkla ilgili tüm kritik konularından sorumludur. Şirket'in Bağımsızlık Lideri, Şirket yönetimi ve Deloitte'un Bağımsızlık Ekibi birbiriyle iletişim halindedir. Ayrıca, Bağımsızlık Lideri, Şirket'in Yönetim Kurulu'na her yıl bir kereden az olmamak şartıyla Şirket içi bağımsızlıkla ilgili önemli konular hakkında bilgi verir.

Şirket'in bağımsızlık ile ilgili hususları ele alan ve bağımsızlık konularında destek sağlayan bir ekibi ve ekibin yönetiminden sorumlu bir üst düzey yöneticisi bulunmaktadır.

#### 8: Üst düzey şirket yöneticilerinin bağımsızlık konusuna verdiği önem ve yaklaşım, bu konudaki şirket kültürü

Şirket, bağımsızlık ve ilgili kalite kontrol standartlarına uygunluğun önemini daha fazla vurgulamak amacıyla üst düzey şirket yöneticilerinin bu konuda desteğini alarak, bu konulara verilen önemi gösteren bir yaklaşımı benimser ve Şirket'in mesleki değerlere ve kültüre verdiği önem, üst düzey yöneticiler tarafından da vurgulanır. Şirket genelinde Şirket ortaklarına, profesyonel ve destek birimi çalışanlarına bağımsızlık konularının önemini anlatmak amacıyla yol gösterici bilgilendirmeler ve uygulamalar yapılmakta ve bu çalışmalar her bir çalışanın bağımsızlık kuralları ile ilgili sorumluluğunun farkındalığını artırmak için gerçekleştirilmektedir.

#### Çıkar Çatışması

Üçüncü bir taraf ile herhangi bir iş ilişkisi ya da finansal ilişkiye girilmeden önce, olası tüm hizmetlerde/çalışmalarda ortaya çıkabilecek çıkar çatışmaları dikkate alınır. Şirket'in (i) olası bir hizmeti/çalışmayı kabul etmesi ya da (ii) başka bir işletme/müşteriyle ile bir iş veya finansal ilişkiye girmesi halinde ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarının belirlenmesinde uyguladığı politika ve uygulamaları bulunmaktadır.

Deloitte Çıkar Çatışması Sistemi ("DCCS"), gerçekleştirilecek olası hizmet/çalışmalar, girilecek iş veya finansal ilişkilerle ilgili ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarının tespiti ve oluşabilecek risklerin yönetimi amacıyla kullanılmaktadır. DCCS aracılığıyla olası yeni bir hizmet veya iş ilişkisinde olan taraflar, hizmetin kapsamı, hizmet ekibi, önerilen çalışmanın sunumuyla ilgili daha önceden sistemde tanımlanan sorulara verilen cevaplar değerlendirilir. DCCS üzerinden yapılan bu çıkar çatışması kontrolünün bir parçası olarak, herhangi olası bir denetim/güvence hizmet için DESC sistemi kullanılır. DCCS, aynı zamanda Deloitte üye firmaların birbiriyle yaptığı çıkar çatışma kontrolü için de kullanılmaktadır. DCCS, genel anlamda, yeni hizmet talepleri ya da iş ilişkileri için, var olan hizmetlerin, çalışmaların ve finansal ilişkilerin otomatik olarak aranabildiği bir veri tabanı sistemidir.

## XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)

### (3) Denetimin yürütülmesi

#### Sorumlu Denetçilerin ve Mesleki Personelin Görevlendirilmesi:

Şirket, her bir denetim hizmetinin sorumluluğunu Sorumlu Denetçiye atar. Şirket kural ve uygulamaları bu sorumlulukları tanımlar ve bu sorumluluklar Sorumlu Denetçiye iletilir. Aynı şekilde, Sorumlu Denetçinin rolü ve görevi müşterilerimizin yönetim ekibine ve karar mercilerine de iletilir.

Deloitte Politikaları Rehberi ("DPR") 3110 numaralı "Denetim Kalitesi" prosedürü doğrultusunda, her mali yılın başında, Denetim Bölümü Lideri, sürekli olarak yaptıkları Denetim Hizmetleri'yle ilgili olarak her bir müşteri için her bir Sorumlu Denetçi'den projelerin ayrı ayrı saat bütçelerini alır. Denetim Bölümü Lideri, daha sonra tek tek Sorumlu Denetçiler ile görüşerek Sorumlu Denetçiler'e sürekli olarak yapılan Denetim Hizmetleri'nde yer verir. Sorumlu Denetçi'nin sektör deneyimi, devamlılık ve planlanmış iş yükleri bu tahsiste göz önünde tutulur.

Yeni alınan denetim hizmetlerinde, Denetim Bölümü Lideri, Sorumlu Denetçiler'in sektör deneyimlerini ve mevcut iş yüklerini ve bunların hedeflenen bütçe performanslarını göz önünde tutarak Sorumlu Denetçiler'e yeni denetim hizmetlerinde yer verir.

Sorumlu Denetçi, Denetim Ekibi'nin topluca denetim hizmetini gerçekleştirecek beceri, yetkinlik ve zamana sahip olduğundan emin olmalıdır.

Denetim ekibi üç denetçiden az olamaz. Denetim ekiplerindeki sorumlu denetçi ve belirlenen diğer kademeler için en az birer yedek denetçi belirlenir. Buna ek olarak, denetim ekibi işin büyüklüğüne, içeriğine ve incelenecek operasyonların karmaşıklığına göre oluşturulmaktadır. Verilen denetim hizmetinin her türlü sorumluluğu ve her bir denetim ekibinin gözetimi ve kontrolü, Sorumlu Denetçinin sorumluluğundadır. Baş Denetçi ve Kıdemli Denetçi ise, denetim planının yürütülmesinde denetim ekibine yol gösterme ve denetimi gerçekleştirmeden sorumludur. Denetçi ve Denetçi Yardımcıları denetimin günlük olarak yürütülmesinden sorumludur. Diğer uzmanlar da gerektiğinde Denetim Ekibi'ne katılır.

Sorumlu Denetçi, denetim ekibini planlarken; denetim ekibinin yetkinlikleri, işin içeriğine uygun tecrübelerinin olması ve işi gerçekleştirebilecek yeterli zamanın olması gibi birçok unsurun mevcut olduğunu göz önünde bulundurmaktadır. Bu unsurlar başlıca aşağıdaki şekildedir:

- Denetlenecek olan operasyonun boyutu ve karmaşıklığı,
- Mali tabloların hazırlanmasında kullanılan finansal raporlama sistemi,
- Hizmete ilişkin herhangi bir çıkar çatışması veya bağımsızlık ihlalinin olasılığı,
- Mesleki çalışanların nitelikleri ve deneyimi.

#### Bağımsız Denetim Teknikleri

Bağımsız Denetim teknikleri, KGK tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarını (BDS) esas almaktadır ve denetimin planlanması ve yürütülmesi için gerekenleri içermektedir. Ortak dokümantasyon ve buna imkân veren bilgisayar yazılımları Şirket'in denetim yaklaşımının tutarlı bir şekilde uygulanmasını ve etkin ve verimli çalışmayı teşvik eden araçlardır.

## **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

### **(3) Denetimin yürütülmesi (devamı)**

#### Bağımsız Denetim Teknikleri (devamı)

Bağımsız Denetim tekniklerinin temel unsurları aşağıdaki şekildedir:

#### **Denetlenecek olan işletmenin ve operasyonlarının anlaşılması**

Denetlenen işletmenin finansal tablolarının doğru bir biçimde hazırlandığından emin olabilmek için öncelikle işletmenin faaliyetlerinin ve iç kontrol mekanizmalarının anlaşılması gerekmektedir. Şirketimizin denetim ekipleri bu doğrultuda, finansal tabloların yanlış bir biçimde hazırlanmasından doğabilecek risklere karşı şu yöntemleri izlemektedirler: Finansal bilgilerin incelenerek trendlerin ve olağan dışı işlemlerin belirlenmesi; işletme yönetimi ile yüz yüze görüşmelerin ve toplantıların yürütülmesi, finansal tablolarda yer alan kalemlerin içeriğinden ve doğasından çıkabilecek risklerin belirlenmesi; işletmenin iç kontrol mekanizmasının güvenilirliğinin belirlenmesi; finansal raporlama sürecinde kullanılan teknoloji ve uygulamaların göz önünde bulundurulması ve son olarak mümkün ise, iç denetim bulgularının gözden geçirilmesi.

#### **Kontrollerin yeterliliğinin test edilmesi**

Denetim ekibi, denetlenen işletmenin finansal raporlama süreçleri kapsamındaki iç kontrolleri ile ilgili gerçekleştirilen denetim çalışmaları için bilgi toplar. Denetlenen şirketin finansal raporlama sistemlerinin gerektirdiği durumlarda, denetim ekibi, işletmenin söz konusu iç kontrol sisteminin önemli hataların önlenmesi, fark edilmesi ve düzeltilmesine ilişkin yetkinliğini de test etmektedir.

#### **Denetim Prosedürleri**

Denetim ekibi denetim planını, işletmeye ilişkin, denetime ilişkin ve finansal tablolara ilişkin riskin bir bütün olarak saptanmasına yönelik olarak hazırlamaktadır. Denetim süresince, denetim ekipleri sürekli olarak risk değerlendirmesi yapmakta ve denetim bulgularının denetim prosedürleri ile ilişkisini irdelemektedir. Bağımsız Denetim teknikleri, denetim prosedürlerini Sorumlu Denetçiler ve mesleki çalışanların karşılaştıkları sorunlara göre şekillendirilmesine olanak vermektedir. Önemli yanlışlık risklerine karşı uygulanan denetim prosedürleri detay testleri ve analitik maddi doğrulama prosedürlerini içeren maddi doğrulama prosedürleri ile kontrol testlerini içermektedir.

#### **Uzman Kullanımı**

Sorumlu Denetçi Denetim Hizmeti'nin tüm sorumluluğunu taşımakla beraber, Denetim Ekibi'nin bir uzmandan yardım aldığı durumlar da olabilir. Bu durumlarda, Denetim Ekibi ilgili uzmanın yeterli yetkinliğe, kapasiteye ve tarafsızlığa sahip olduğunu değerlendirir.

Uzman çalışmalarının finansal bilgileri destekleyici uygun denetim kanıtı olup olmadığını değerlendirirken Denetim Ekibi aşağıdakileri dikkate alır:

- Kullanılan veri kaynağı
- Kullanılan varsayımlar ve yöntemler ve varsa bunların geçmiş yıl kullanılanlarla tutarlılığı
- Denetim Ekibi'nin denetlenen işletme ile ilgili sahip olduğu bilgiler ve denetim prosedürlerinin sonuçları ışığında değerlendirdiği uzman çalışmalarının sonuçları

## **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

### **(3) Denetimin yürütülmesi (devamı)**

#### Bağımsız Denetim Teknikleri (devamı)

##### **Çalışma Kağıtlarının Saklanması**

Şirketimiz politikalarına göre, denetim çalışma kağıtlarının denetim ekibi tarafından aşağıdaki sürelerden kısa olana göre arşivlenmesi gerekmektedir: (1) rapor tarihinden itibaren 50 gün (50'nci günün tatil günü olması durumunda takip eden ilk iş günü); veya (2) Amerika Birleşik Devletleri'nde halka açık bir şirket veya Türkiye'deki bir birimi olması durumunda 30 gün. Şirketimiz politika ve uygulamalarına göre; gizlilik, güvenli saklama koşulları, bağımsızlık, erişilebilirlik ve geri kazanılabilirliği göz önünde bulundurarak, yazılı ve elektronik ortamdaki çalışma kağıtlarının saklanması gerekmektedir.

Denetim çalışma kağıtlarının denetçi raporu tarihinden itibaren 10 yıl saklanması zorunludur.

##### **Denetim Çalışma Kağıtlarının Gözden Geçirilmesi**

Çalışma kağıtlarının, çalışma kağıdını hazırlayan denetçiden daha deneyimli olan bir denetçi tarafından gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bazı durumlarda, denetim çalışma kağıtlarının birden fazla ekip üyesi tarafından gözden geçirildiği durumlar da söz konusudur.

#### Denetimin Kalite Kontrolünün Gözden Geçirilmesi Politikaları:

Denetim kalite kontrol incelemeleri, bazı istisnalar dışında, tüm denetim işleri için gerçekleştirilmektedir. KGK tarafından belirlenen işletmelerin, borsada işlem gören işletmelerin ve Deloitte Türkiye Ulusal Ofisi tarafından belirlenen işletmelerin tüm finansal tablo ve diğer tüm tarihi finansal bilgilere ilişkin bağımsız denetimler ve incelemeler, diğer güvence denetimleri ve ilgili hizmetlere ilişkin ilgili raporun tamamlanmasından önce "Denetimin Kalite Kontrolünün Gözden Geçirilmesi" ("DKKGG") süreci gerçekleştirilmelidir.

DKKGG süreci ilgili muhasebe ve denetim standartları ve kuralları hakkında yeterli bilgi ve deneyim sahibi olan, ilgili denetim işinde direkt olarak yer almayan bir Sorumlu Denetçi veya Denetçi tarafından gerçekleştirilmektedir. Yeterli deneyim ve bilgi, ilgili işletmenin faaliyet gösterdiği sektör, ekonomik ortam ve muhasebe ilkelerine yönelik deneyim ve bilgileri içermektedir.

Tüm kamu yararını ilgilendiren kuruluşların yanı sıra risk seviyesi normalden daha yüksek veya normalden çok daha yüksek olarak değerlendirilen diğer tüm işlerde, DKKGG süreci bir Sorumlu Denetçi tarafından gerçekleştirilmektedir. Borsada işlem gören işletmeler için, denetimin kalite kontrolünü gözden geçiren kişi kamu yararını ilgilendiren kuruluşların denetimlerinde Sorumlu Denetçi olarak görev alabilecek gerekli ve yeterli deneyim ve mesleki vasıflara sahip bir Sorumlu Denetçi olmalıdır.

DKKGG sürecine tabi her iş için, KL tarafından yukarıdaki maddede belirtilen kriterler temel alınarak denetimin kalite kontrolünü gözden geçiren kişi görevlendirilir.

Denetimin kalite kontrolünü gözden geçiren kişinin sorumluluğu; önemli denetim, muhasebe ve finansal raporlama konularını objektif bir biçimde değerlendirmek, uyguladığı prosedürleri dokümanete etmek ve konuyla ilgili eline geçen tüm bilgiler ve mevcut şartları temel alarak yapılan denetim çalışmasında varılan yargıların ve çıkarılan sonucun uygun olmadığına kanaat uyandıracak türden hiçbir bilgi veya bulguya rastlamadığı konusunda sonuca varmaktır.

## **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

### **(3) Denetimin yürütülmesi (devamı)**

Denetimin Kalite Kontrolünün Gözden Geçirilmesi Politikaları (devamı):

#### Özel İncelemeler

Risk seviyesi normalden çok daha yüksek olarak değerlendirilen işler için denetimin planlanması ve yürütülmesinde yetkinlik ve tarafsızlığın artırılmasını sağlayacak bir Özel İncelemeden Sorumlu Ortak atanır. Özel İncelemeden Sorumlu Ortak denetim işinden bağımsızdır. Genelde bu Ortak ilgili sektörde uzman ve işle ilgili yeterli teknik bilgiye sahip bir kişidir ve bazı durumlarda tarafsızlığın artırılması veya uzman kaynakların temin edilmesi için ilgili meslek biriminden bağımsız olabilir.

#### İstişare ve Görüş Ayrılıkları

Deloitte Politikaları Rehberi ("DPR") 3500-İstişare doğrultusunda, Üye Firmalar, uygulamalarını Sorumlu Denetçilerin ve Mesleki Personelin gerektiğinde ilgili konularda bilgi, yetkinlik, tarafsızlık, otorite ve karar verme yetkilerine sahip olan kişilerden yardım almasını öngören istişare kültürünü teşvik edici bir biçimde yönetmelidir. Bu kültür Üye Firma'nın her tarafına yayılmalı ve Üye Firma'nın mesleki uygulamalarının tüm fonksiyon ve hizmet kanallarının yanı sıra uygulama yönetim işlevlerine (insan kaynakları, bağımsızlık, etik gibi) kadar uzanmalıdır.

İlgili standartların uygulanmasına ve yorumlanmasına ve raporlama konularına ilişkin teknik muhasebe ve denetim soruları veya uzmanlık bilgisi gerektiren bir Denetim Hizmeti (sanayi, karmaşık bilgi işlem sistemleri, vergi vs. gibi) ile ilgili diğer konularda Üye Firma içinde veya Üye Firma dışında birilerine danışma gereği Sorumlu Denetçi tarafından ele alınmalıdır.

Buna ek olarak, ilgili Sorumlu Denetçi aşağıdakilerden sorumludur:

- Bu konulardaki istişare sürecine gerektiği şekilde katılmak,
- İstişare sürecinden çıkan sonuçların uygun biçimde dokümente edildiğinden ve uygulandığından emin olmak,
- Bir uzmandan yardım almanın getirdiği maliyetleri izlemek.

KL Deloitte Türkiye için muhasebe ve denetimle ilgili tüm istişare süreçlerini koordine etmekte veya bu süreçlerde odak noktası olarak hareket etmektedir.

Şirket'in Sorumlu Denetçiler ile istişare kapasitesi olanlar da dahil olmak üzere Denetim Ekibi'nde yer alanlar arasındaki görüş ayrılıklarının çözülmesi için politikaları ve prosedürleri bulunmaktadır.

### **(4) İzleme**

#### Yıllık Kalite Kontrol İncelemeleri

İnceleme sırasında kalite kontrol sistemine ilişkin politika ve prosedürlerin yerinde ve yeterli olduğu ve etkin bir şekilde işlediği değerlendirilmektedir. Ortaya çıkan bulgular denetim ekibi, Risk Lideri, Kalite Lideri ve Yönetim Kurulu ile paylaşılır. Ayrıca bulgular, Deloitte Global'e de raporlanmaktadır. Bulgulara ilişkin olarak gerekli önlemler alınır, eğitimlere dahil edilir ve kalitenin artırılmasına yönelik ilave aksiyon kararları alınır.



## **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

### **(4) İzleme (devamı)**

#### Yıllık Kalite Kontrol İncelemeleri (devamı)

DTTL politikalarına uygun olarak, Şirket'in denetim faaliyetleri, "Practice Review" olarak adlandırılan ve Deloitte Global tarafından koordine edilen yıllık kalite kontrol incelemesine tabidir. Bu politikaya uyum, denetim faaliyetlerini üç yıllık bir döngü boyunca kapsayan yıllık kalite kontrol incelemeleri ile sağlanmaktadır.

Söz konusu çalışmalar Deloitte Global'in yayımladığı "Practice Review Manual" hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır. Her yıl yapılan "Practice Review" programı tüm ofisleri ve denetim faaliyetlerinden sorumlu tüm Sorumlu Denetçileri kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Her Sorumlu Denetçi üç yıldan az olmamak üzere belirli aralıklarla kalite kontrol incelemelerine tabidir. Ayrıca bu süreçte denetim müdürlerinin de performansı göz önünde bulundurulur. Sorumlu Ortak adaylarının, genellikle, beklenen kabul öncesinde en son kalite kontrol incelemesinde yer alması beklenir.

Şirket kalite kontrol incelemelerinin uygulanmasından sorumludur. DTTL, kalite kontrol incelemelerinin planlanması ve prosedürlerin uygulanması ile ilgili rehberlik ve gözetim sağlar. "Practice Review" programının genel koordinasyonu ve yönetimi, Kuruluşumuz tarafından görevlendirilen Practice Review Direktörü'nün sorumluluğundadır.

"Practice Review" planı, süreci ve sonuçları, her yıl başka bir üye firmanın bir ortağı ("dış ortak") tarafından gözden geçirilir ve onaylanır. Bu sorumluluğu üstlenen dış ortak, uygulama incelemesi planlamasını ve performansını denetlemek ve sorgulamak için Şirket'in Practice Review Direktörü ile birlikte çalışır.

#### İncelenen Denetim Projeleri

İncelenmek üzere seçilen projeler arasında, kamu yararını ilgilendiren kuruluşlar da dahil olmak üzere, ulusal ve uluslararası denetim projeleri ve bir takım yüksek riskli denetim projeleri bulunmaktadır. Bazı hassas ve karmaşık denetimler de (örneğin, ilk yıl denetimleri, kontrollerde değişikliklerin olduğu veya finansal durumun kötüye gittiği durumlar) seçilir. Seçimde Şirket tarafından hizmet verilen tüm büyük endüstriler dikkate alınır.

#### "Practice Review"un Kapsamı

Her yıl örnekleme yolu ile seçilen denetim dosyaları ve kalite güvence sisteminin unsurları farklı ülkelerden seçilen ortaklar, direktörler ve kıdemli müdürler tarafından incelenmektedir. Bu kişilerin atanması, beceri seviyesine, endüstri bilgisine ve uluslararası proje deneyimlerine dayanır.

Denetim dosyası incelemeleri, denetimden sorumlu ortak ve/veya denetim müdürü ile yapılan görüşmelerden ve ilgili raporların, çalışma kağıtlarının ve uygun olan durumlarda yazışma dosyalarının gözden geçirilmesinden oluşur.

Denetim projeleri aşağıdakiler için incelenir:

- Kalite kontrol prosedürlerinin bu projelere düzgün bir şekilde uygulanıp uygulanmadığının belirlenmesi,
- Şirket'in politika rehberlerinde yer alan politikalara ve prosedürlere uygunluk da dahil olmak üzere, denetim yaklaşımının uygulanmasının yeterliliğinin değerlendirilmesi,
- Uygulanabilir yerel yasalara uygunluğun izlenmesi,
- Müşterilere sunulan genel hizmet kalitesinin değerlendirilmesi.

### **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

#### **(4) İzleme (devamı)**

##### "Practice Review"un Kapsamı (devamı)

Şirket'in genel risk yönetimi ve kalite kontrol politikaları ve prosedürleri de aşağıdakileri de içerecek şekilde gözden geçirilir:

- Müşteri ilişkisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesi de dahil olmak üzere risk yönetim programı,
- Bağımsızlık,
- İşe alım ve terfi,
- Profesyonel gelişim,
- Diğer ülkelerdeki kamuya açık dosyalar,
- Bilgi teknolojileri uzmanı incelemeleri,
- İstişare,
- Dış uzmanlarla istişare,
- Denetimin kalite kontrolünün gözden geçirilmesi.

##### "Practice Review" Sonuçları

"Practice Review" süreci sonucunda ortaya çıkan bulgular ve öneriler Şirket'in denetim kalite planında yer almaktadır ve Risk Lideri, Kalite Lideri ve Yönetim Kurulu ile paylaşılır. Ayrıca bulgular, Deloitte Global'e de raporlanmaktadır. Denetim kalite planının amacı, kaydedilen bulgulara yanıt olarak iyileştirmeler için öneriler sunmak ve Şirket genelinde denetimin kalitesini arttırmaktır. Şirket, bulguların sebebini bulmak için analiz yapar ve alınacak aksiyonları, sorumlu kişileri ve tavsiyelerin uygulama zamanlamasını belirten ayrıntılı bir aksiyon planı hazırlayarak gönderir.

Buna ek olarak Şirket, (varsa) "Practice Review" sürecinin bir sonucu olarak not edilen eksiklikleri ve uygun aksiyon planlarını ilgili ortağa ve diğer ilgili personele bildirir. Şirket aynı zamanda yıllık kalite güvence incelemeleri sonuçlarını ve kalite kontrol sisteminin sürekli gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili değerlendirmelerini, ortaklara ve diğer uygun personele iletmektedir.

#### **(5) Müşteri ve hizmet kabulü ve devamı**

Şirket'in müşteri kabulü ve verilecek hizmete bakılmaksızın yapılacak çalışmayla ilgili risk değerlendirmesini içeren kesin ve net politikaları vardır. Bu politikalar, hizmet kabulünde Şirket'in 1) hizmeti gerçekleştirebilecek yetkinliğinin, yeterliliğinin, kaynağının ve zamanının olması, 2) bağımsızlık, çıkar çatışmasına ilişkin değerlendirmeler ve hususlar dâhil olmak üzere etik kurallara uygunluğun sağlanması ve 3) müşteri itibarının ve müşteri itibarı ile ilgili olarak şüpheye yer vermeyen bilgilerin değerlendirilmesi gibi konularda Şirket'e makul bir güvence sağlanması amacıyla tesis edilmiştir.

Tüm çalışanların müşterilere hizmet sunumu ile ilgili prosedürlerin gerçekleştirilmesi sırasında bağımsızlıkla ilgili olarak karşılaşılabilecekleri her türlü sorunu bağımsızlık ekibine danışarak, en kısa sürede sorunlara açıklık getirilmesi sağlanmaktadır. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC), KGK, SPK, BDDK ve "Securities and Exchange Commission" ("SEC") ve bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla diğer düzenleyici otoritelerin belirlediği bağımsızlık kurallarına uygun olması açısından her bir müşteri için sunulması planlanan hizmetlerin kapsamı ayrıntılı bir şekilde incelenmektedir. Müşterilere verilecek tekliflerin sunulması öncesinde ve hizmetlerin kabulü aşamasında bağımsızlık kontrolleri işletilir.

### **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

#### **(5) Müşteri ve hizmet kabulü ve devamı (devamı)**

Bu kontroller esnasında bağımsızlığı tehdit eden hususların ortaya çıkması halinde bağımsızlığın zedelendiği ve ortadan kalktığı kabul edilir ve böyle durumlarda müşteri ve hizmet kabulü gerçekleşmez. Sorumlu Denetçiler ve diğer denetçiler, denetim faaliyetleri sırasında ortaya çıkan bağımsızlığa yönelik tehditleri, bunlara yönelik alınan önlemleri ve bu konuda yapılan tüm değerlendirmeleri yazılı olarak kayda almak ve saklamak zorundadırlar. Bağımsızlığın zedelendiği veya ortadan kalktığı hallerde denetim sözleşmesi sonlandırılır ve KGK'ye bildirilir.

Hizmet kabulüyle ilişkili risk sınıflandırması üçe ayrılır: "Normal", "Normalden Fazla", veya "Normalden Çok Fazla" ve bu risk değerlendirmesi müşteri ve hizmet kabulünden önce yapılır. Hizmet ile ilgili risk değerlendirmesi, hizmetten sorumlu ortak ile Şirket ortaklarından en azından birinin katılımı ve Şirket'in müşteriye ve hizmeti kabul edebileceği konusundaki onayı ile gerçekleştirilir. Bununla birlikte, hizmet riskinin "Normalden Fazla" veya "Normalden Çok Fazla" olarak değerlendirildiği durumlarda, hizmeti kabul etme kararı, Şirket'in Risk Liderleri tarafından onaylanır.

Diğer üye firmalardan gelen hizmet taleplerinde, hizmet kabulü ve devam uygulamaları üye firma(lar) tarafından gerçekleştirilir. Şirket, bir müşteri ve/veya hizmet bir başka üye firma tarafından yönlendirmiş olsa da, ilgili müşteriye ve/veya hizmeti kabul etmeyebilir.

Hizmet kabulünde, müşteri ve profesyonel hizmet riskleri göz önünde bulundurulur. Bu riskler genel olarak aşağıdaki faktörleri içerir:

- Yönetimin yapısı ve güvenilirliği
- Organizasyon ve yönetim yapısı
- İşletmenin doğası
- İşletme ortamı
- Mali sonuçları
- İş ilişkileri ve ilişkili taraflar
- Geçmiş dönem bilgileri ve deneyim

Şirket'in hizmet riski değerlendirmesinde, ilgili riskler tanımlanır ve verilecek hizmete özgü riskleri ele alabilmek için doğru denetim yaklaşımı belirlenir.

Hizmet risk değerlendirmesi, hizmet onay/devam sürecinde başlar ve verilen hizmet süresi boyunca devam eder. Hizmet kabulü sonrasında denetimin planlanması için yapılan kapsamlı risk değerlendirmesini kolaylaştırmak amacıyla risk değerlendirme araçları ve süreçleri, denetim yaklaşımına ve standart yapılan belgelendirme sürecine dâhil edilir.

Şirket'in bir yıldan fazla süredir verdiği hizmetler, hizmete/çalışmaya devam edip edilmeyeceğinin değerlendirilmesi için her yıl yeniden gözden geçirilir. İş ilişkisinin devamının değerlendirilmesinde, yukarıda yer alan faktörler yeniden esas alınır.

Buna ek olarak, bir müşteride/işletmede önemli bir değişiklik olması durumunda (örneğin; işletmenin ortaklık yapısının veya yönetiminin, mali durumunun veya işletme faaliyetlerinin değişmesi), hizmet ilişkisine devam edilip edilmeyeceği, yeniden değerlendirilir. Hizmete devam etme kararı, diğer bir Şirket ortağının onayı ve değerlendirmesi ile kabul edilir.

## **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

### **(6) İnsan kaynakları**

#### Personel İhtiyaç Planlaması ve İşe Alım:

Şirket olarak vizyonumuz, mükemmelliğin belirleyicisi olmaktır. Vizyonumuz, paydaşlarımız tarafından saygı duyulan bir kurum olmamız ile hayat bulmaktadır. Bu vizyonu hayata geçirmek üzere misyonumuz; itibarımız, kültürümüz ve farklılığımız nedeniyle, dünyanın imrenilen yeteneklerinin ve tüm pazar segmentlerine yönelik geniş kapsamlı, derin ve dünya standartlarında hizmet yelpazemiz nedeniyle müşterilerin birinci tercihi olmaktır.

İşe alım süreciyle hedefimiz; bilgi, beceri ve yetkinlik açısından ilgili role uygun ve etik standartlara bağlı yetenekleri Şirketimize katmaktır. İşe alım politika ve prensiplerimizi bu doğrultuda geliştirir ve uyguluyoruz.

Şirket İnsan Kaynakları Prosedürleri içerisinde İşe Alım Prosedürü, şirketin kurumsal vizyonunu, temel yetkinliklerini ve teknik donanımını taşıyan çalışanları istihdam etme aşamalarını açıklar.

#### Kariyer, Performans Değerlendirme ve Terfi Yönetimi:

Şirket İnsan Kaynakları Prosedürleri gereği; kariyer, performans ve terfi süreçlerinin "DTT Global Competency Model" yaklaşımı ile bütünleşik bir şekilde yönetilmesi esastır. "DTT Global Competency Model", Deloitte üye ülkeleri ve profesyonellerini başarıya yönlendiren yetkinlikleri ve ortak değerleri temsil eder.

- Bu modelde yer alan 12 yetkinlik; müşterilerimiz, yeteneklerimiz ve şirketimiz için değer yaratma çabamıza katkı sağlamak üzere belirlenmiştir. Her yetkinlik çalışanın kariyeri boyunca geliştirmesi beklenen bilgi, nitelik ve davranışlardaki ilerlemeyi yansıtacak şekilde detaylandırılmıştır.
- Çalışanlardan beklenen bilgi, nitelik ve davranışlar seviye bazlı olarak detaylandırılmış ve tüm çalışanlarla paylaşılmıştır.
- Bu yaklaşım temelli değerlendirme kriterlerini esas alan, proje bazlı performans değerlendirme sistemi kullanılmaktadır.

#### Teknik Bilgi ve Yönetmel Becerilerin Geliştirilmesi:

Şirket İnsan Kaynakları Prosedürleri içerisinde Teknik Bilgi ve Yönetmel Becerilerin Geliştirilmesi Prosedürü, düzenleyici otoriteler tarafından belirlenen mesleki eğitim gerekliliklerinin sağlanması yolu ile Şirket çalışanlarının teknik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi; Şirket'in mevcut ve gelecekteki yöneticilerinin profesyonel ve yönetmel gelişiminin sağlanması amacı ile düzenlenmiştir.

#### Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi

1. Eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde en önemli kaynaklar düzenleyici otorite ve Deloitte Global organizasyonu içinde yapılan incelemelerde ortaya çıkan bulgular ve öneriler ile hem denetim metodolojisi hem de muhasebe ve raporlama standartlarındaki güncel gelişmeler olup, bu gereksinimleri karşılamaya yönelik eğitim programları Deloitte Global Eğitim Birimi, Deloitte Türkiye Eğitim Birimi ve KL'nin önerileri doğrultusunda belirlenerek oluşturulur. Oluşturulan programlar, KL ve Denetim Bölüm Lideritaraından onaylanır ve Deloitte Global Eğitim Birimi ile de paylaşılır.

## **XIII) KALİTE KONTROL SİSTEMİ (devamı)**

### **(6) İnsan kaynakları (devamı)**

#### Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi (devamı)

2. Eğitim programı çerçevesinde verilecek eğitimlerde hem Deloitte Global organizasyonu tarafından geliştirilen, hem de Türkiye koşullarına göre düzenlenen materyaller kullanılmaktadır.
3. Eğitim programlarında, yeni mezunlardan Şirket ortağına kadar her seviyenin alması gereken eğitimler yer alır (eğitimin ismi, katılımcı sayısı, eğitim yeri, tarihi ve süresi, eğitim türü - sınıf eğitimi, online eğitim vb.). Yıllık eğitim bütçesi hazırlanır.
4. Kariyer ve performans yönetimi süreçleri, kişi bazında eğitim ihtiyaçlarının ortaya konulduğu süreçler olarak eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde bir diğer önemli kaynaktır.
5. Seviye bazlı belirlenen bu eğitim programlarına devam ve programların tamamlanma oranları takip edilir.
6. Şirket eğitimlerinin gerçekleştirilmesinde iç kaynaklar (şirket yöneticileri) kadar dış kaynakların (dış eğitimciler) da kullanılmasına önem verilir. Dolayısı ile eğitim planlaması yapılırken, Şirket içi eğitimcilerin belirlenmesi ve eğitimci olarak geliştirilmesi planlanır.

#### Ücret ve Yan Menfaatler:

Ücret ve yan menfaatlerle ilgili düzenlemeler, Şirket İnsan Kaynakları Prosedürlerinde açıklanmıştır. Söz konusu prosedürde ücret artışları, zamanlaması ve yan menfaatlerin içerikleri detaylı şekilde belirtilmiştir.

## **XIV) DİĞER HUSUSLAR**

1 Haziran 2022 – 31 Mayıs 2023 tarihleri arasında 337 yeni personel işe başlamış, 278 personel personel işten ayrılmış olup, 31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla Kuruluşumuzda çalışan personel sayısı 677 olarak gerçekleşmiştir.

## EK A

2022 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİK'ler
Ahlatıcı Doğal Gaz Dağıtım Enerji ve Yatırım A.Ş.
Aksa Enerji Üretim A.Ş.
Aktif Portföy Yönetimi A.Ş. Aktif Ventures Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Aktif Portföy Yönetimi A.Ş. Buket Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Aktif Portföy Aktif Oniks Serbest (TL) Fon
Aktif Portföy Aktif Serbest (Döviz) Fon
Aktif Portföy Aktif Serbest (Döviz-Avro) Fon
Aktif Portföy Altın Katılım Fonu
Aktif Portföy Birinci Fon Sepeti Fonu
Aktif Portföy Birinci Serbest Fon
Aktif Portföy BİST 30 Endeksi Hisse Senedi (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Aktif Portföy ESG Sürdürülebilirlik Serbest Fon
Aktif Portföy Fortuna Serbest Fon
Aktif Portföy Gümüş Fon Sepeti Fonu
Aktif Portföy İkinci Aktif Serbest (Döviz) Fon
Aktif Portföy Katılım Hisse Senedi (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Aktif Portföy Kısa Vadeli Kira Sertifikası Katılım (TL) Fonu
Aktif Portföy Kira Sertifikası Katılım (TL) Fonu
Aktif Portföy Para Piyasası (TL) Fonu
Aktif Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Gayrimenkul Yatırım Fonu
Aktif Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Gayrimenkul Yatırım (TL) Fonu
Aktif Portföy Yönetimi A.Ş. Mindvest Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Aktif Portföy Yönetimi A.Ş. Yaprak Yenilenebilir Enerji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Aktif Portföy Yönetimi Anonim Şirketi (Eski Unvanıyla "Mükafat Portföy Yönetimi Anonim Şirketi")
Aktif Yatırım Bankası A.Ş.
Alcatel Lucent Teletas Telekomünikasyon A.Ş.
ALJ Finansman A.Ş.
Aura Portföy Yönetimi A.Ş. Odak Konut Gayrimenkul Yatırım Fonu
Bereket Emeklilik ve Hayat A.Ş.
Bereket Sigorta A.Ş.
Burgan Bank A.Ş.
Burgan Finansal Kiralama A.Ş.
Burgan Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Cerean Enerji A.Ş.
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş.
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Altın Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Başlangıç Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Başlangıç Katılım Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Birinci Hisse Senedi Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Borçlanma Araçları Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Borçlanma Araçları Grup Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Dengeli Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Dengeli Değişken Grup Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Dış Borçlanma Araçları Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Dinamik Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Katılım Katkı Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Katkı Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. OKS Agresif Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. OKS Agresif Katılım Değişken Emeklilik Yatırım Fonu



2022 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİT'ler
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. OKS Atak Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. OKS Dengeli Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. OKS Dinamik Katılım Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. OKS Katılım Standart Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. OKS Muhafazakar Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. OKS Standart Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Orta Vadeli Borçlanma Araçları Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Para Piyasası Emeklilik Yatırım Fonu
Cigna Sağlık Hayat ve Emeklilik A.Ş. Standart Emeklilik Yatırım Fonu
Çağdaş Faktoring A.Ş.
Çelebi Bandırma Uluslararası Limanı İşletmeciliği A.Ş.
Çelebi Hava Servisi A.Ş.
Dagi Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Dagi Yatırım Holding A.Ş.
Deniz Faktoring A.Ş.
Deniz Finansal Kiralama A.Ş.
Deniz Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.
Deniz Portföy Altın Fonu
Deniz Portföy Altıncı Serbest Fon
Deniz Portföy Armut Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Artı Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Bade Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Bakham Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Beşinci Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Beyaz Serbest Özel Fon
Deniz Portföy BİST 100 Endeksi Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Deniz Portföy BİST Temettü 25 Endeksi Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Deniz Portföy Birinci Değişken Fon
Deniz Portföy Birinci Fon Sepeti Fonu
Deniz Portföy Birinci Serbest (TL) Özel Fon
Deniz Portföy Borçlanma Araçları Fonu
Deniz Portföy Boris Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy CC Hisse Senedi Serbest Özel Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Deniz Portföy Cey Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Cömert Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Damla Serbest Özel Fon
Deniz Portföy Dinamo Serbest Fon
Deniz Portföy Dokuzuncu Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Dördüncü Serbest Fon
Deniz Portföy Duman Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Efes Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Ege Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Elektrikli ve Otonom Araç Teknolojileri Değişken Fon
Deniz Portföy Emtia Serbest Fon
Deniz Portföy ESG Sürdürülebilirlik Fon Sepeti Fonu
Deniz Portföy Eurobond (Döviz) Borçlanma Araçları Fonu
Deniz Portföy FRS Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy G2B Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Gül Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Gümüş Fon Sepeti Fonu
Deniz Portföy Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Deniz Portföy Hisse Senedi Serbest (TL) Fon (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Deniz Portföy HLC Serbest (Döviz) Özel Fon

2022 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİK'ler
Deniz Portföy İkinci Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy İstatistiksel Arbitraj Serbest Fon
Deniz Portföy Kar Payı Ödeyen Dördüncü Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Kar Payı Ödeyen İkinci Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Kar Payı Ödeyen Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Kar Payı Ödeyen Üçüncü Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları (TL) Fonu
Deniz Portföy Kısa Vadeli Serbest (TL) Fon
Deniz Portföy Kira Sertifikaları Katılım (TL) Fonu
Deniz Portföy Kuzeyyıldızı Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Lara Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Liya Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Metaverse ve Digital Yaşam Teknolojileri Değişken Fon
Deniz Portföy Necla Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Neko Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Neva Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Nil Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Olba Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Olmi Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Onbirinci Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Onuncu Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Özel Sektör Borçlanma Araçları Fonu
Deniz Portföy Özel Sektör Borçlanma Araçlarına Yatırım Yapan %110 Anapara Koruma Amaçlı Üçüncü Fon
Deniz Portföy Özer Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Para Piyasası (TL) Fonu
Deniz Portföy Reyhan Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy RÜ Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Sekizinci Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy SK Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Ska Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Smart Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Su Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Sürdürülebilirlik Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Deniz Portföy Tarım ve Gıda Değişken Fon
Deniz Portföy Teknoloji Şirketleri Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Deniz Portföy Türkiz Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Uzun Vadeli Borçlanma Araçları Fonu
Deniz Portföy Yaz Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Yedinci Serbest (Döviz) Fon
Deniz Portföy Yönetimi A.Ş. Deniz Ventures Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Deniz Portföy Yönetimi A.Ş. ZB Serbest (Döviz) Özel Fon
Deniz Portföy Yönetimi A.Ş.
Deniz Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.
Denizbank A.Ş.
Detay Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Deva Holding A.Ş.
Doğu Aras Enerji Yatırımları A.Ş.
Ekim Turizm Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.
Enerya Enerji A.Ş.
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.

2022 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİT'ler
Ethika Sigorta A.Ş.
Fenerbahçe Futbol A.Ş.
Ferbis Tarım Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Fiba Portföy 2023 Serbest (Döviz) Fon
Fiba Portföy Altın Fonu
Fiba Portföy Birinci Fon Sepeti Fonu
Fiba Portföy Birinci Serbest (TL) Fon
Fiba Portföy Blok Zinciri Teknolojileri Serbest Fon
Fiba Portföy Borçlanma Araçları (TL) Fonu
Fiba Portföy Çoklu Varlık Birinci Değişken Fon
Fiba Portföy Çoklu Varlık İkinci Değişken
Fiba Portföy Eurobond Borçlanma Araçları (Döviz) Fonu
Fiba Portföy Fırtına Serbest (Döviz) Fon
Fiba Portföy Hisse Senedi Fonu (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Fiba Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları (TL) Fonu
Fiba Portföy Kısa Vadeli Serbest (TL) Fon
Fiba Portföy Meltem İkinci Serbest (Döviz) Fon
Fiba Portföy Meltem Serbest (Döviz) Fon
Fiba Portföy Meltem Üçüncü Serbest (Döviz) Fon
Fiba Portföy Para Piyasası (TL) Fonu
Fiba Portföy Rota Serbest Fon
Fiba Portföy Safir Serbest Fon
Fiba Portföy Serbest Fon
Fiba Portföy Şekerbank Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu
Fiba Portföy Şekerbank Para Piyasası (TL) Fonu
Fiba Portföy Üçüncü Para Piyasası (TL) Fonu
Fiba Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Fiba Portföy Yönetimi A.Ş.
Fiba Yenilenebilir Enerji Holding A.Ş.
Golden Global Varlık Kiralama A.Ş.
Golden Global Yatırım Bankası A.Ş.
Halk Faktoring A.Ş.
Halk Finansal Kiralama A.Ş.
Halk Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.
Halk Varlık Kiralama A.Ş.
Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
HDI Fiba Emeklilik ve Hayat A.Ş.
Hedef Araç Kiralama ve Servis A.Ş.
Hektaş Ticaret T.A.Ş.
ICBC Turkey Bank A.Ş.
ICBC Turkey Portföy Altın Fonu
ICBC Turkey Portföy Birinci Değişken Fon
ICBC Turkey Portföy Birinci Fon Sepeti Fonu
ICBC Turkey Portföy Birinci Kısa Vadeli Borçlanma Araçları (TL) Fonu
ICBC Turkey Portföy Birinci Serbest Fon
ICBC Turkey Portföy Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
ICBC Turkey Portföy İkinci Değişken Fon
ICBC Turkey Portföy Para Piyasası (TL) Fonu
ICBC Turkey Portföy Serbest (Döviz) Fon
ICBC Turkey Portföy Sürdürülebilirlik Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
ICBC Turkey Portföy Yönetimi A.Ş.
ICBC Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Misyon Yatırım Bankası A.Ş. (Inveo Yatırım Bankası A.Ş.)

2022 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİT'ler
İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.
Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Karsan Otomotiv Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Katılım Emeklilik ve Hayat A.Ş.
Kimteks Poliüretan Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Koroplast Temizlik Ambalaj Ürünleri Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş.
Logo Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Magdeburger Sigorta A.Ş.
Marka Mağazacılık A.Ş.
Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş.
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Altın Katılım Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Başlangıç Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Başlangıç Katılım Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Borçlanma Araçları Grup Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Dengeli Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Dengeli Değişken Grup Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Hisse Senedi Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Kamu Dış Borçlanma Araçları (ABD Doları 0-5 Yıl Vadeli) Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Katılım Katkı Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Katılım Standart Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Katkı Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. OKS Agresif Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. OKS Agresif Katılım Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. OKS Atak Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. OKS Atak Katılım Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. OKS Dengeli Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. OKS Katılım Standart Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. OKS Standart Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. OKS Temkinli Değişken Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Para Piyasası Emeklilik Yatırım Fonu
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş. Standart Emeklilik Yatırım Fonu
Morgan Stanley Menkul Değerler A.Ş.
Nuh Çimento Sanayi A.Ş.
Orfin Finansman Anonim Şirketi
Oyak Çimento Fabrikaları A.Ş.
Oyak Portföy Altın Katılım Fonu
Oyak Portföy Beşinci Serbest (TL) Fon
Oyak Portföy Birinci Borçlanma Araçları Fonu
Oyak Portföy Birinci Değişken Fon
Oyak Portföy Birinci Fon Sepeti Fonu
Oyak Portföy Birinci Hisse Senedi (TL) Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
Oyak Portföy Birinci Katılım Serbest Fon
Oyak Portföy Birinci Kısa Vadeli Borçlanma Araçları (TL) Fonu
Oyak Portföy Birinci Para Piyasası (TL) Fonu
Oyak Portföy Birinci Serbest Fon
Oyak Portföy Dördüncü Serbest Fon
Oyak Portföy İkinci Borçlanma Araçları (TL) Fonu
Oyak Portföy İkinci Değişken Fon
Oyak Portföy İkinci Fon Sepeti Fonu
Oyak Portföy İkinci Serbest (Döviz) Fon
Oyak Portföy Kar Payı Ödeyen Birinci Serbest (TL) Fon

2022 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİT'ler
Oyak Portföy Kısa Vadeli Kira Sertifikası Katılım (TL) Fonu
Oyak Portföy Kıymetli Madenler Fon Sepeti Fonu
Oyak Portföy OYAK Üyeleri İle Çalışanlarına Yönelik Borçlanma Araçları Özel Fonu
Oyak Portföy Üçüncü Serbest (TL) Fon
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Altıncı Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Beşinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Gayrimenkul Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Dördüncü Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Fiba Gelecek Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Sekizinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Tarım Ve Gıda Odaklı Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Üçüncü Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş. Yedinci Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Oyak Portföy Yönetimi A.Ş.
Oyak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Oyak Yatırım Ortaklığı A.Ş.
OYKA Kağıt Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Palen Enerji Doğalgaz Dağıtım Endüstri ve Ticaret A.Ş.
Palgaz Doğalgaz Dağıtım Ticaret ve Sanayi A.Ş.
RE-PIE Portföy Birinci Değişken Fon
RE-PIE Portföy Birinci Serbest Fon
RE-PIE Portföy Yönetim A.Ş. Finberg Yıldız Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Altun Capital Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Dicle Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Turkcell Yeni Teknolojiler Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Ace Games Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Anadolu Stratejik Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Anatolia Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Arf Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Asya Stratejik Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Atar Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Avrasya Stratejik Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Avrupa Stratejik Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Binbin Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Birinci Karma Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Colendi Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Dokuzuncu Karma Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Easycep Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Fırat Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Fırsat Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Fiba Fırsat Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Fibabanka Yıldız Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Getir Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Iot Tech Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. İkinci Karma Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Levent Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Meriç Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Milenyum Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Modanisa Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Neva Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Novada Urfa Gayrimenkul Yatırım Fonu

2022 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİT'ler
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Perakende Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Sampaş Holding Özel Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Sekizinci Karma Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Siber Güvenlik Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Smartgum Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Startup-1 Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Teknoloji Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Trakya Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Turesif Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Üçüncü Karma Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Yıldız Gayrimenkul Yatırım Fonu
RE-PIE Portföy Yönetimi A.Ş. Dördüncü Karma Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Re-PIE Portföy Yönetimi A.Ş.
Rota Portföy Yönetimi A.Ş. Sağlık Teknolojileri Girişim Sermayesi Yatırım Fonu
Sasa Polyester Sanayi A.Ş.
Sefine Denizcilik Tersanecilik Turizm San. ve Tic. A.Ş.
Societe Generale (S.A.) Paris Merkezi Fransa İstanbul Türkiye Merkez Şubesi
Şeker Sigorta A.Ş.
Tav Havalimanları Holding A.Ş.
Tavuk Dünyası Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
TEB Faktoring A.Ş.
TEB Finansman A.Ş.
TEB Portföy Alarko Grubu Değişken Özel Fon
TEB Portföy Altın Fonu
TEB Portföy Altıncı Serbest (Döviz-Avro) Fon
TEB Portföy Amerika Teknoloji Yabancı BYF Fon Sepeti Fonu
TEB Portföy Beşinci Serbest (TL) Fon
TEB Portföy BİST Banka Endeksi Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
TEB Portföy Birinci Değişken Fon
TEB Portföy Birinci Fon Sepeti Fonu
TEB Portföy Birinci Serbest (Döviz) Fon
TEB Portföy Borçlanma Araçları Fonu
TEB Portföy Burgan Bank Para Piyasası (TL) Fonu
TEB Portföy Cemay Serbest (Döviz) Özel Fon
TEB Portföy Dokuzuncu Serbest (Döviz) Fon
TEB Portföy Dördüncü Serbest (Döviz) Fon
TEB Portföy Ege Serbest Özel Fon
TEB Portföy Eurobond (Döviz) Borçlanma Araçları Fonu
TEB Portföy Gümüş Fon Sepeti Fonu
TEB Portföy Hisse Senedi Fonu (Hisse Senedi Yoğun Fon)
TEB Portföy ING Bank Özel Bankacılık ve Platinum Değişken Özel Fon
TEB Portföy ING Bank Özel Bankacılık ve Platinum Serbest (Döviz) Özel Fon
TEB Portföy ING Bank Para Piyasası (TL) Fonu
TEB Portföy İkinci Değişken Fon
TEB Portföy İkinci Fon Sepeti Fonu
TEB Portföy İkinci Serbest (Döviz) Fon
TEB Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları (TL) Fonu
TEB Portföy Kira Sertifikaları (Döviz) Katılım Fonu
TEB Portföy Makro Serbest Fon
TEB Portföy Metaverse ve Dijital Teknolojiler Değişken Fon
TEB Portföy Mutlak Getiri Hedefli Değişken Fon
TEB Portföy Özel Sektör Borçlanma Araçları Fonu
TEB Portföy Para Piyasası (TL) Fonu



2022 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİT'ler
TEB Portföy Pusula Serbest Fon
TEB Portföy Sağlık ve Biyoteknoloji Değişken Fon
TEB Portföy Sekizinci Serbest (Döviz) Fon
TEB Portföy Sürdürülebilirlik Fon Sepeti Fonu
TEB Portföy Tarım ve Gıda Teknolojileri Değişken Fon
TEB Portföy Uyum Serbest (Döviz) Özel Fon
TEB Portföy Üçüncü Serbest (Döviz) Fon
TEB Portföy Yahşi Serbest (Döviz) Özel Fon
TEB Portföy Yedinci Serbest (Döviz) Fon
TEB Portföy Yönetimi A.Ş.
TEB Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Turkcell Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş.
Turkland Bank A.Ş.
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.
Türk P ve I Sigorta A.Ş.
Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayii A.Ş.
Türkiye Halk Bankası A.Ş.
Ufuk Yatırım Yönetim ve Gayrimenkul A.Ş.
Ulusal Faktoring A.Ş.
Ülker Bisküvi Sanayi A.Ş.
VFS Finansal Kiralama A.Ş.
VFS Finansman A.Ş.
Zip Finansman A.Ş.

## Ek B | Avrupa Birliği (AB)/Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) denetim firmaları

### AB/AEA Denetim Yönetmeliği Madde 13.2 (b) (ii) - (iv) uyarınca açıklama

**AB/AEA Üye Devleti** (Madde 13.2 (b) (iii) AB Denetim Yönetmeliği: ağın bir üyesi olan her denetim firmasının yasal denetçi olarak nitelendirildiği veya tescilli ofisi, merkezi idaresi veya ana iş yeri olan ülkeler)

**Her Üye Devlette yasal denetimler yapan denetim firmalarının adı** (Madde 13.2 (b) (ii) AB Denetim Yönetmeliği: ağın üyesi olan her denetim firmasının adı)

AB/AEA Üye Devleti	Her Üye Devlette yasal denetimler yapan denetim firmalarının adı
Avusturya	Deloitte Audit Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Niederösterreich Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Oberösterreich Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Salzburg Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Tirol Wirtschaftsprüfungs GmbH
	Deloitte Wirtschaftsprüfung Styria GmbH
Belçika	Deloitte Bedrijfsrevisoren / Réviseurs d'Entreprises BV / SRL
Bulgarya	Deloitte Audit OOD
Hırvatistan	Deloitte d.o.o. za usluge revizije
Kıbrıs	Deloitte Limited
Çek Cumhuriyeti	Deloitte Audit s.r.o.
	Deloitte Assurance s.r.o.
Danimarka	Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Estonya	AS Deloitte Audit Eesti
Finlanda	Deloitte Oy
Fransa	Deloitte & Associés
	Deloitte Marque & Gendrot
	Deloitte Audit Holding
	BEAS
	Cisane
	Constantin Associés
	D. Associations
	DB Consultant
	ECA Audit
	Opus 3.14 Audit Et Conseil
	Pierre-Henri Scacchi et Associés
	Revi Conseil
Almanya	Deloitte GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Deutsche Baurevision GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	SüdTreu Süddeutsche Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Yunanistan	Deloitte Certified Public Accountants S.A.

Hırvatistan	Deloitte Könyvvizsgáló és Tanácsadó Kft.
İzlanda	Deloitte ehf.
İrlanda	Deloitte Ireland LLP
İtalya	Deloitte & Touche S.p.A.
Letonya	Deloitte Audits Latvia SIA
Liechtenstein	Deloitte (Liechtenstein) AG
Litvanya	Deloitte Lietuva UAB
Lüksemburg	Deloitte Audit
Malta	Deloitte Audit Limited
Hollanda	Deloitte Accountants B.V.
Norveç	Deloitte AS
Polonya	Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa
	Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
	Deloitte Assurance spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Portekiz	Deloitte & Associados, SROC S.A.
Romanya	Deloitte Audit SRL
Slovakya	Deloitte Audit s.r.o.
Slovenya	Deloitte Revizija d.o.o.
İspanya	Deloitte, S.L.
İsveç	Deloitte AB

#### AB Denetim Yönetmeliği Madde 13.2 (b) (iv) uyarınca açıklama

Yıllık ve konsolide finansal tabloların yasal olarak denetlenmesi sonucu ağın üyesi olan denetim firmalarının toplam cirosu: 2.3 milyar Avro<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Tutar, bu verilerin toplanması için en iyi çabalara dayanarak belirlenen tahmini temsil eder. İlgili Üye Ülkelerde yasal denetimler yapmak üzere kayıtlı belirli Deloitte denetim firmaları, yasal denetim hizmetleri ile diğer denetim, güvence ve denetim dışı hizmetler sunmaktadır. Deloitte, her AB / AEA Deloitte denetim firması için belirli yasal denetim cirosu toplamaya çalışırken, bazı durumlarda diğer hizmetlerden ciro da dahil edilmiştir. Buraya dahil edilen ciro miktarları, bir Deloitte denetim firmasının farklı finansal yıllara sahip olduğu veya raporlama dönemini tamamlamadığı sınırlı sayıda durum dışında, 31 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla'dır. Bu durumlarda, ciro tutarları ilgili mali yıl içindir. Üye Devlette Avro dışındaki para birimlerinin kullanıldığı durumlarda, Avro cinsinden tutar 1 Haziran 2022 - 31 Mayıs 2023 döneminde geçerli olan ortalama döviz kuru kullanılarak çevrilmiştir.

**EK C****AB Denetim Yönetmeliğinin 13.2 (k) (i) - (iv) maddesi uyarınca açıklama**

DRT Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.'nin 1 Haziran 2022 – 31 Mayıs 2023 dönemi hasılatı:

Hasılat	TL'000
AB'de düzenlenmiş piyasalarda alım satım işlemlerine kabul edilen devredilebilir menkul kıymetlere sahip AB dışı şirketlerin finansal tablolarının denetimleri için denetim hizmetlerinden elde edilen gelirler	-
AB'de düzenlenmiş piyasalarda alım satım işlemlerine edilen devredilebilir menkul kıymetlere sahip AB dışı şirketler için izin verilen denetim dışı hizmetlerden elde edilen gelirler	-
AB dışı denetim şirketinin tüm gelirleri	438.908
<b>Toplam</b>	<b>438.908</b>



## Deloitte Türkiye

İstanbul Ofis  
Deloitte Values House  
Maslak No1  
34485  
İstanbul  
+90 (212) 366 60 00

Ankara Ofis  
Armada İş Merkezi  
A Blok Kat:17 No:27-28  
Söğütözü, Ankara  
06510  
+90 (312) 295 47 03

İzmir Ofis  
Novus Tower  
Şehit Polis Fethi Sekin  
Cad. No:4 Kat:21  
Ofis: 241-242-243  
Bayraklı, İzmir  
+90 (232) 464 70 64

Bursa Ofis  
Efe Towers  
Odunluk Mah.  
Akademi Cad.  
B Blok No:16  
Nilüfer, Bursa  
+90 (224) 324 25 00

Çukurova Ofis  
Günep Panorama İş Merkezi  
Reşatbey Mah.  
Türk Kuşu Cad. Bina No:1  
B Blok Ofis: 704-705-706  
Seyhan, Adana  
+90 (322) 237 11 00



[www.deloitte.com.tr](http://www.deloitte.com.tr)



@deloitteturkiye



@deloitteturkiye



@deloitteturkiye



@deloitteturkey



@deloitte



@deloitteturkey

Deloitte; Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL") şirketini, uluslararası üye firmaları ve ilişkili tüzel kişiliklerden (birlikte "Deloitte kuruluşu") bir veya birden fazlasını ifade etmektedir. DTTL ("Deloitte Global" olarak da anılmaktadır) ve üyeleri ayrı ve bağımsız birer tüzel kişiliktir ve üçüncü taraflarla ilişkileriyle ilgili yükümlü kılamaz veya bağlayamazlar. DTTL ve her bir DTTL üye firması ve ilgili tüzel kişilik sadece kendi eylem ve ihmallerinden sorumludur, birbirlerinin eylem ve ihmallerinden sorumlu tutulamazlar. DTTL müşterilere hizmet sunmamaktadır. Daha fazla bilgi almak için [www.deloitte.com/about](http://www.deloitte.com/about) adresini ziyaret ediniz.

Deloitte, Fortune Global 500®'ün yaklaşık %90'ına ve binlerce özel şirkete denetim, vergi, danışmanlık, finansal danışmanlık ve risk danışmanlığı hizmetleri sağlayan dünyanın önde gelen profesyonel hizmetler firmasıdır. Profesyonellerimiz, sermaye piyasalarına olan kamu güvenini pekiştirmeye yardımcı olan, müşterilerin dönüşüm ve gelişimlerine sağlayan, daha güçlü bir ekonomiye, daha adil bir topluma ve sürdürülebilir bir dünyaya giden yolda öncülük eden ölçülebilir ve kalıcı çözümler sunar. 175 yılı aşkın bir geçmişe sahip olan Deloitte, 150'den fazla ülke ve bölgeyi kapsamaktadır. Deloitte'un yaklaşık 457,000 kişilik uzman kadrosunun iz bırakan bir etkiyi nasıl yarattığı konusunda daha fazla bilgi almak için [www.deloitte.com](http://www.deloitte.com) adresini ziyaret ediniz.

Bu belgede yer alan bilgiler sadece genel bilgilendirme amaçlıdır ve Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), onun üye firmaları veya ilişkili kuruluşları (birlikte, "Deloitte kuruluşu") tarafından profesyonel bağlamda herhangi bir tavsiye veya hizmet sunmayı amaçlamamaktadır. Şirketinizi ya da mali durumunuzu etkileyecek herhangi bir karar ya da aksiyon almadan, yetkili bir profesyonel uzmana danışın. Bu belgedeki bilgilerin doğruluğu veya eksiksizliği konusunda hiçbir beyan, garanti veya taahhüt (açık veya zımni) verilmemektedir ve DTTL, üye firmaları, ilgili kuruluşları, çalışanları veya temsilcilerinden hiçbiri, bu belgeye itibar eden herhangi bir kişiyle bağlantılı doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkabilecek zarar veya ziyandan sorumlu veya yükümlü olmayacaktır. DTTL ve üyeleri ayrı ve bunların ilgili kuruluşları yasal olarak ayrı ve bağımsız kuruluşlardır.